

Lesing av artiklar i Store norske leksikon: Ein komparativ studie av lesarane sin bruk av og haldningar til artiklar som er publiserte på høvesvis bokmål og nynorsk

Av Stig J. Helset og Trude Bukve

I denne studien har vi freista å kartlegge i kva grad skriftspråket i publiserte tekstar kan påverke lesinga av tekstane, og å undersøke i kva grad lesarar har ulike implisitte og eksplisitte haldningar til tekstar på bokmål og nynorsk. Det første søkte vi svar på ved å innhente tal for sidevisningar og lesetider av artiklar som har blitt omsette frå bokmål til nynorsk i Store norske leksikon (SNL) dei seinare åra. Det andre søkte vi svar på gjennom ei kvantitativ spørjegransking retta mot lesarar av 40 utvalde artiklar på bokmål og nynorsk i SNL. Den første delstudien synte at brukarane av SNL vel å lese artiklar som dei er interesserte i, uavhengig av om artikkelen er publisert på bokmål eller på nynorsk. Resultat frå spørjegranskinga synte derimot at medan det var få skilnader i implisitte haldningar til dei to skriftspråka, er skilnadene større, og i favør av bokmål, når deltakarane fekk spørsmål som direkte tematiserte dei to skriftspråka.

1 Innleiing

Den norske toskriftssituasjonen er unik i internasjonal samanheng, og i forskingslitteraturen som omhandlar dei norske skriftspråka, er det vigd mykje plass til det minst brukte språket: nynorsk. Forskinga tek mellom anna føre seg statens strategiar for det minst brukte språket (Bjørhusdal 2014), vilkår for å velje mindre brukte språk i academia (Thingnes 2020), nynorsk språkstimulering i barnehagen (Bjørhusdal og Budal 2017; Juuhl 2020), didaktiske spørsmål knytt til grammatikken si rolle i nynorsk-opplæringa (Bjørhusdal, Sønnesyn og Fretland 2020; Sjøhelle 2020), vil-

kår for nynorsk opplæring gjennom utdanningsløpet (Sønnesyn 2020; Russdal-Hamre 2020) og skifte av hovudmål frå nynorsk til bokmål i skulen (Sønnesyn 2018; Wold 2019; Brunstad 2020). Det er også vigd mykje plass til sosiolingvistisk forskning knytt til dialektbruk og brot med skriftspråksnormer (Eiksund 2020; Røyneland og Vangsnes 2020; Helset 2021), og det er dessutan gjennomført fleire haldningsundersøkingar knytt til bruk av nynorsk, bokmål og dialekt nær skriving (Sønnesyn 2018; Helset og Brunstad 2020). Felles for mange av haldningsundersøkingane er at dei i stor grad byggjer på intervju eller sjølvrapportering i spørjeundersøkingar der informantane er rekrutterte frå utdanningsinstitusjonar og deltek i kraft av rolla som elev, student eller lærar. Dermed rettar dei eit særleg søkjelys mot språk i opplæringssituasjonen.

Innanfor sosiolingvistikken har ein lenge vore interessert i å kartlegge både implisitte og eksplisitte haldningar til ulike talte språk, til engelsk-påverknad i nordiske språk og til ulike dialektar (Lambert et al. 1960; Kristiansen og Vikør 2006; Kristiansen 2006; Anderson 2020), og det har også blitt publisert masteroppgåver som tek føre seg haldningar til dei norske skriftspråka (Selback 2001; Thingnes 2015), men så vidt vi kjenner til, har det ikkje vore gjort omfattande komparative studiar der ein gjennom indirekte og direkte metodar kartlegg både implisitte og eksplisitte haldningar til publiserte tekstar på bokmål og nynorsk. I denne studien har vi derfor freista å kartlegge i kva grad skriftspråket i publiserte tekstar kan påverke lesinga av tekstane, og å undersøke i kva grad lesarar har ulike implisitte og eksplisitte haldningar til bokmål og nynorsk ved å gjennomføre ei spørjeundersøking retta mot personar som nyleg har lese artiklar i Store norske leksikon (SNL).

Vi valde å gjennomføre studien i SNL både fordi leksikonet gav tilgang til tematisk nærskyldte tekstar på båe skriftspråka, og fordi vi gjennom SNL kunne nå eit breitt og samansett utval av respondentar.¹ I SNL blir ein gjeven artikkel publisert anten på bokmål eller på nynorsk. Talet på bokmålsartiklar har heile vegen vore langt høgare enn talet på nynorskartiklar, men i dei seinare åra har redaksjonen teke aktive grep for å auke tilfanget av nynorskartiklar både ved omsetjing av artiklar som tidlegare låg ute på bokmål, og ved at ein erstattar bokmålsartiklar med ny-

1. Dataa som blir presenterte i denne artikkelen, kjem frå eit datasett som vi etter førespurnad fekk frå administrasjonen i Store norske leksikon, og frå ei spørjegransking som administrasjonen la ut på snl.no for oss.

norskartiklar frå det tidlegare nynorskleksikonet Allkunne. Det er likevel framleis slik at talet på bokmålsartiklar er langt høgre enn talet på nynorskartiklar. Av dei i alt 182 172 artiklane som låg ute på SNL per 30.11.21, var 171 486 (94,1 %) publiserte på bokmål, medan 10 686 (5,9 %) var publiserte på nynorsk, og samla sett har desse artiklane i gjennomsnitt om lag 250 000 sidevisningar per dag. Det er truleg få andre stader ein finn publiserte tekstar både på bokmål og på nynorsk med så høge lesartal, samstundes som det blir føreteke laupande registrering av sidevisningar og lesetider for kvar einskild artikkel.

Vi har henta inn tal for sidevisningar og lesetider av alle artiklar som har blitt omsette frå bokmål til nynorsk i SNL dei siste seks åra, og samanlikna tala for bokmålsversjonane og nynorskversjonane av artiklane. Ei slik jamføring av store kvantitative data kan seie noko om brukarane føretrekkjer å lese artiklar skrivne på det eine eller andre skriftspråket, og dermed indirekte noko om kva for haldningar brukarane har til (artiklar på) dei to skriftspråka. Desse dataa kan derimot ikkje gje oss direkte og meir detaljerte kunnskapar om kva for implisitte og eksplisitte haldningar brukarane av SNL har til språket i artiklane som ligg ute på leksikonet sine nettsider.

I tillegg til å undersøke sidevisningar og lesetider gjennomførte vi derfor også ei spørjegransking retta mot brukarane av SNL der vi freista å måle slike implisitte og eksplisitte haldningar til dei to skriftspråka. Spørjeskjemaet var elektronisk kopla til eit utval nynorskartiklar og bokmålsartiklar på ein slik måte at lesarane av dei einskilde artiklane blei oppmoda om å svare på skjemaet rett etter at dei hadde lese ein gjeven artikkel. I den første delen av skjemaet fekk respondentane spørsmål knytt til generelle kvalitetar ved den aktuelle artikkelen, der føremålet var å måle implisitte haldningar til dei to skriftspråka. I den andre delen fekk respondentane spørsmål som direkte tematiserte dei to skriftspråka, og her var føremålet å måle eksplisitte språkhaldningar. Til slutt blei respondentane bedne om krysse av for sosiale bakgrunnsvariablar. Gjennom studien av sidevisningar og lesetider og analysar av resultatata frå spørjegranskinga svarar vi i denne artikkelen på følgjande tre forskingsspørsmål:

1. Peiker tal for sidevisningar og lesetider i SNL i retning av at brukarane av SNL føretrekkjer artiklar skrivne på det eine eller andre skriftspråket?

2. I kva grad finn vi skilnader i lesarane av SNL sine implisitte eller eksplisitte haldningar til språket i artiklar når vi samanliknar artiklar som er publiserte på nynorsk og artiklar som er publiserte på bokmål?
3. I kva grad er det skilnader mellom ulike grupper lesarar når det gjeld implisitte og eksplisitte haldningar til språket i artiklar som er publiserte på nynorsk og bokmål?

2 Språkhaldningar

Haldningar blir av Eagly og Chaiken (1993: 1) definert som «a psychological tendency that is expressed by evaluating a particular entity with some degree of favour or disfavour». Det er altså tale om ei indre psykologisk tilbøyelegheit som kjem til uttrykk ved at ein evaluerer noko på ein positiv eller negativ måte. Haldningar kan vidare beskrivast som beståande av tre komponentar/delar: *affektive*, som er knytte til ein person sine kjensler til haldningsobjektet, *åtferdsmessige*, som syner til korleis haldninga påverkar åtferda til ein person, og *kognitive*, som involverer kunnskapen ein person har om haldningsobjektet (Loureiro-Rodríguez, Boggess og Goldsmith 2013: 136). Samstundes som det kan vere vanskeleg å skilje mellom affektive og kognitive haldningar (Bohner og Wanke 2002), er det heller ikkje alltid at åtferda til individet stemmer overeins med dei kognitive og affektive komponentane (Garrett 2010).

Når det kjem til språkhaldningar, knyter desse seg til tilbøyelegheiter som ligg til grunn for meir eller mindre fordelaktige eller ufordelaktige vurderingar av språk og språkvarietetar (Baker 1992). Eit viktig poeng i denne samanhengem er at haldningane ikkje nødvendigvis botnar i sjølve språket, men kanskje vel så mykje i det eller den som språkbruken blir sett i samband med, dvs. at det eigentlege haldningsobjektet er bestemte grupper av personar eller språkbrukssamfunn (Kulbrandstad 2015: 250; Hårstad, Mæhlum og Ommeren 2021: 44). Mæhlum (2020: 38) strekar under at «[i]ngen språk er i seg selv bærere av bestemte, inherente naturlige kvaliteter. Den verdien og de konnotasjonene som blir knyttet til en gitt språklig varietet, er tvert imot resultatet av et sett komplekse sosio-kulturelle, politiske og historiske mekanismer.»

Studiet av språkhaldningar er nært knytt opp til Bourdieu (1991) sin teori om «den lingvistiske marknaden», som handlar om at den verdien

ei gjeven form for språkbruk har i eit samfunn, heng nøye saman med den statusen og prestisjen ho er forbunden med. Det typiske er ifølgje Bourdieu (1991) at standardspråket, maktspråket, får karakter av å vere *doxa*, det ein tek for gjeve, det som er «naturleg». Dermed får sterke grupper sine normer til å bli oppfatta som naturlege, medan svakare grupper aksepterer at det er slik. Det er relevant å sjå tilhøvet mellom bokmål og nynorsk i dette perspektivet, for sjølv om (også) den nye Språklova (2021) slår fast at vi i Noreg har to offisielt likestilte skriftspråkstandardar, og at offentlege organ har «eit særleg ansvar for å fremje nynorsk som det minst bruka norske skriftspråket», og sjølv om den ferske språkpolitiske tilstandsrapporten for Noreg, *Språkstatus 2021*, slår fast at både «nynorsk og bokmål er i vid bruk på ulike område i samfunnet», slår den same rapporten like klart fast at «nynorsk har ein veikare posisjon i samfunnet enn bokmål» (Språkrådet 2021: 10).

Nær 90 % av innbyggjarane i Noreg har bokmål som sitt (primære) skriftspråk, og fleire forskarar har argumentert for at nynorsk er underordna bokmål i dagens Noreg, ikkje berre når det gjeld talet på brukarar, men også når det kjem til makttilhøve (jf. Bull 2004: 37; Mæhlum 2020: 194). Det kan dermed vere grunnlag for å hevde at bokmål er det dominante skriftspråket og blir oppfatta som «det riktige språket» av det store fleirtalet av innbyggjarane i Noreg i dag (Hårstad, Mæhlum og Ommeren 2021: 77), medan nynorsk er eit minorisert språk som berre har lokal og regional dominans i avgrensa geografiske område av landet, og då særleg i rurale strok på Vestlandet (Thingnes 2020: 160; Helset 2021: 5; Hårstad, Mæhlum og Ommeren 2021: 116). Det er nærliggande å kople dette opp mot Woolard (2016: 7) sitt skilje mellom «an ideology of anonymity, which holds that a given language is a neutral vehicle of communication, belonging to no one in particular and thus equally available to all» og «an ideology of authenticity, which holds that a language variety is rooted in and directly expresses the essential nature of a community or a speaker.» Mæhlum (2020: 194) skriv:

En mer eller mindre naturlig konsekvens av denne minoritetsstatusen er at nynorsk i en lang rekke sammenhenger, framfor alt i et storsamfunns-perspektiv, tenderer å bli oppfattet som avvikende, markert, noe som bryter med det vanlige. Mens altså bokmålet på sin side blir opplevd som det alminnelige, umarkerte, nøytrale, det naturlige.

Samstundes strekar Mæhlum (2020: 194) under at nynorsken ofte blir «tillagt en bestemt territoriell tilknytning» og i mange samanhengar får «en mer begrenset geografisk autoritet». Med grunnlag i dette ønsker vi å kartlegge implisitte og eksplisitte haldningar til dei to offisielle norske skriftspråka ved å måle haldningane gjennom både indirekte og direkte spørsmål knytt til dei to skriftspråka, og det vil då også vere naturleg å undersøke i kva grad haldningar til dei to skriftspråka skil seg mellom personar frå ulike landsdelar.

Når det gjeld sjølve omgrepa «eksplisitte» og «implisitte» språkhaldningar, vil vi definere desse med tilvising til Kristiansen (2006). Eksplisitte språkhaldningar svarar til det som Kristiansen (2006: 162) omtalar som «bevidste sprogholdninger», som ein typisk måler gjennom spørje-granskingar eller intervju der informantane «går ind i en diskurs og forholder sig *åbent* og *eksplisitte* til sprogbrugens sociale betydning – som altid er *offentligt* tilgængelig netop i kraft af den slags diskurs». Med implisitte språkhaldningar meiner vi det same som Kristiansen (2006: 8f) omtalar som «underbevidste sprogholdninger», som han definerer som «reaktionsmønstre som fremkommer når folk ikke er opmærksomme på at de reagerer på forskjelle i sprogbrug».

3 Metode og materiale

3.1 Sidevisningar og lesetider for artiklar på bokmål og nynorsk i Store norske leksikon

Datagrunnlaget for den første granskinga fekk vi ved å vende oss til administrasjonen i SNL. Leksikonet føretekk laupande registrering av tal for sidevisningar og lesetider for kvar einskild artikkel som ligg ute på nettsidene til SNL. Dei har registrert og lagra denne typen data også for alle artiklar som er omsette frå bokmål til nynorsk sidan 1.1.2016. Data-settet vårt bestod av:

1. Talet på sidevisningar dei 100 første dagane etter omsetjingsdato av alle artiklar som er omsette frå bokmål til nynorsk i perioden 1.1.2016–15.8.2021.
2. Talet på sidevisningar av dei same artiklane i den tilsvarande perioden eitt år tidlegare, då artiklane låg ute på bokmål.

3. Gjennomsnittleg lesetid for kvar av artiklane for kvar av dei to 100-dagarsperiodane.
4. Det samla talet på sidevisningar av alle artiklar som låg ute i SNL i kvar av dei ovanfor nemnde 100-dagarsperiodane.

Datasettet syner at til saman 2050 artiklar vart omsette frå bokmål til nynorsk i perioden. Eit førebels gjennomsyn av datasettet avdekte at ein stor del av dei 2050 artiklane hadde temmeleg få sidevisningar per 100 dagar både i «bokmålsperioden» og i «nynorskperioden». Når talet på sidevisningar er lågt, aukar sjansen for at skilnader mellom talet på visningar for høvesvis bokmålsartiklar og nynorskartiklar skuldast spesielle omstende i periodane dei ulike versjonane låg ute, eller jamvel reine tilfeldigheiter. For å få eit mest mogleg robust samanlikningsgrunnlag valde vi derfor å setje ei nedre grense på 500 visningar per 100 dagar på det eine eller andre skriftspråket for ein artikkel for at vi skulle ta han med i dei vidare analysane. Dermed stod vi att med sidevisningar for nøyaktig 100 artiklar (jf. Appendix 1) som vil bli analyserte i resultatdelen nedanfor.

Trass i at resultatata av granskinga blir meir pålitelege når vi berre analyserer omsette artiklar med relativt høge sidevisningstal, må vi vere klar over at tala på sidevisningar som vi presenterer, berre syner kor mange som har klikka seg inn på den aktuelle artikkelen i den aktuelle perioden. Dei seier ikkje noko om kor lenge kvar av brukarane har vore inne på den aktuelle artikkelen. Det er såleis godt mogleg at ein gjeven brukar som gjennom eit klikk på ein gjeven artikkel har vore med på å auke talet på sidevisningar for denne artikkelen, har klikka seg ut att med ein gong fordi hen såg at artikkelen var skriven på det eine eller andre språket. Derfor har vi også innhenta gjennomsnittlege lesetider for kvar av dei 100 artiklane i dei to måleperiodane. Dersom det då til dømes syner seg at bokmålsversjonen og nynorskversjonen av ein gjeven artikkel har om lag like mange sidevisningar, samstundes som den gjennomsnittlege lesetida er markert lågare for nynorskversjonen enn for bokmålsversjonen, indikerer dette at ein god del av lesarane let vere å lese artikkelen fordi han er publisert på det skriftspråket. Eit metodisk tilhøve som gjeld spesifikt for denne delen av studien, er at det i og med omsetjinga frå bokmål kan ha blitt gjort både kvalitative og kvantitative endringar ved nokre av artiklane, noko som naturlegvis kan ha relevans for talet på sidevisningar og lesetider.

Ei slik jamføring av store kvantitative data kan gje ein peikepinn på om brukarane av SNL føretrekkjer å lese artiklar på det eine eller andre skriftspråket, og kan dermed indirekte også seie noko om kva for haldningar brukarane har til dei to skriftspråka. Derimot kan denne delen av studien ikkje gje oss direkte og meir detaljerte kunnskapar om kva for implisitte og eksplisitte haldningar brukarane av SNL har til språket i artiklane som ligg ute på nettsidene til leksikonet. For å få ei djupare innsikt i dette har vi, som nemnt i innleiinga, derfor også gjennomført ei større kvantitativ spørjegransking knytt til eit utval artiklar på bokmål og nynorsk.

3.2 Spørjegranskinga

Haldningar knytt til dei to skriftspråka blei målte gjennom ei nettbasert spørjegransking i SNL i perioden mai-august 2021. Spørjegranskinga blei utvikla i SurveyXact og invitasjon til deltaking blei kopla til 40 utvalde artiklar på nettsidene til SNL, 20 på nynorsk og 20 på bokmål.² Det blei gjennomført eit strategisk utval blant dei om lag 7600 nynorsk-artiklane som låg ute på nettsidene til SNL per 20.2.21.³ Kvart av dei 20 artikkelpara skulle bestå av tematisk nærskylde artiklar, samstundes som artiklane skulle vere henta frå ulike emneområde (både typisk faglege og typisk kvardagslege), som hadde til dels ulike (forventa) brukargrupper (skuleelevar, studentar og godt vaksne), der nokre hadde mange (forventa) lesarar og nokre hadde færre (forventa) lesarar. På bakgrunn av desse utvalskriteria enda vi opp med artiklane som er synte i Tabell 1 nedanfor.

Sidan det i spørjeundersøkingar ikkje berre er innhaldet i sjølve spørsmåla som kan påverke svara til deltakarane, men også måten spørsmåla er formulerte på (Schwarz og Bohner 2001), valde vi å utforme spørjeskjemaet knytt til artiklane både på bokmål og på nynorsk. For å kunne undersøke i kva grad skriftspråket i sjølve undersøkinga kunne påverke svara til deltakarane, organiserte vi distribusjonen slik at annankvar lesar

2. Det var frivillig å delta i undersøkinga, og svara som vi fekk inn, var fullt ut anonymiserte, fordi SurveyXact ikkje samlar inn IP-adresser.
3. Talet (7600) avvik noko frå talet på nynorskartiklar som blei gjevne opp i innleiinga (10686). Grunnen til det er at talet 10686 er frå 30.11.21 og inkluderer artiklar frå alle verka som er ein del av systemet til Store norske leksikon, dvs. Store norske leksikon, Store medisinske leksikon, Norsk biografisk leksikon og Norsk kunstnarleksikon, medan talet 7600 er frå 20.2.21 og berre gjeld artiklar i Store norske leksikon.

Tabell 1 Artiklar som det blei kopla spørjeskjema til på SNL i perioden 6.5–10.8.2021

NYNORSKARTIKLAR	BOKMÅLSARTIKLAR
hinduisme	buddhisme
Kina	India
mobbing	rasisme
histamin	antihistaminer
satellitt	meteoritter
soleiefamilien	valmuefamilien
Stord	Bømlo
Klassekampen	Dagbladet
Agnes Ravatn	Gunnhild Øyehaug
Kygo	Alan Walker
kvensk	samisk
hygiene	handhygiene
Høgsterett	lagmannsrett
rettshistorie	rettsvitenskap
Det Norske Samlaget	Gyldendal Norsk Forlag
helse	psykisk helse
svartedauden	spanskesyken
personnamn	stedsnavn
Ivar Aasen	Knud Knudsen
nynorsk	bokmål

som valde å svare på spørjeskjemaet knytt til ein gjeven artikkel, fekk skjemaet på bokmål, medan den andre halvdelan av respondentane på den same artikkelen fekk skjemaet på nynorsk.

Når ein skal måle implisitte språkhaldningar, er det som Kristiansen (2006: 9) skriv, ein føresetnad at ein planlegg og gjennomfører undersøkinga på ein slik måte at «deltagerne tror at de svarer eller reagerer på noget andet end det der er undersøgelsens egentlige genstand.» Ein mykje bruka metode for å måle implisitte haldningar til ulike *talte* språkvarietetar er å gjennomføre såkalla masketestar (jf. Kristiansen 2006; Anderson 2020). I slike testar ber ein informantane om å vurdere personlegdomstrekk hos personar som har lese inn den same teksten med ulike språklege varietetar på lydopptak, før ein på bakgrunn av analysar av materialet trekkjer konklusjonar om kva for haldningar som knyter seg til kvar av varietetane som er med i den aktuelle studien. For å måle implisitte og eksplisitte haldningar til dei to skriftspråka nynorsk og bokmål valde vi på liknande vis å gjennomføre ei spørjegransking som var forma slik at deltakarane *først* blei bedne om å svare på spørsmål knytt til det ein kan karakterisere som generelle kvalitetar ved artikkelen dei

hadde lese, før dei *i neste omgang* skulle svare på spørsmål som direkte tematiserte språket i artiklane i SNL. Til slutt blei deltakarane bedne om å registrere bakgrunnsvariablar som kunne syne seg å vere fruktbare for å forklare skilnader i haldningar til skriftspråka mellom ulike respondentgrupper.⁴

Spørsmåla knytt til generelle kvalitetar ved artikkelen deltakarane hadde lese, var forma på ein slik måte at svara kan gje uttrykk for implisitte haldningar til dei to skriftspråka. Her blei lesarane bedne om å vurdere i kva grad artikkelen dei hadde lese, var dekkande for tematikken, kor presis og nøyaktig han var, om han presenterte innhaldet på ein objektiv, påliteleg og truverdig måte og kor forståeleg han var, utan at bruk av bokmål og nynorsk blei tematisert direkte. Målet var å undersøke i kva grad ulike svar på desse spørsmåla varierte systematisk på tvers av skriftspråka. Dersom det då til dømes syner seg at bokmålsartiklane får gjennomgåande og signifikant høgre skår på dei seks spørsmåla, indikerer dette at fleirtalet av lesarane har meir positive implisitte haldningar til (artiklar på) bokmål enn til (artiklar på) nynorsk. Dei seks spørsmåla blei først analyserte ved å samanlikne gjennomsnittsverdiar for alle respondentane samla, før vi gjekk vidare med analysar av svara på spørsmål der vi fann signifikante skilnader mellom respondentar som hadde lese nynorskartiklar og respondentar som hadde lese bokmålsartiklar, for slik å granske om det her også var skilnader i svara frå ulike respondentgrupper.

For å undersøke i kva grad eksplisitte haldningar til dei to skriftspråka går i same retning eller skil seg frå dei implisitte haldningane som blei målt i første del av undersøkinga, formulerte vi i del to eitt spørsmål og to påstandar som direkte tematiserte skriftspråka i artiklane i SNL. Her blei deltakarane bedne om å vurdere i kva grad praksisen med bruk av bae skriftspråka i SNL var positiv eller negativ, og i kva grad dei såg på det som ein føremon eller ei ulempe at artikkelen dei hadde lese, var skrive på det aktuelle skriftspråket. Svara på spørsmålet som gjekk på SNL

4. Sjølve spørjeskjemaet er lagt ved som eige vedlegg til artikkelen – jf. Appendiks 2. Ei mogleg metodisk innvending mot studien er at det var mogleg for respondentane å gå tilbake og korrigerare svara på dei spørsmåla der vi var ute etter å måle implisitte språkhaldningar etter at dei hadde svara på dei spørsmåla der vi var ute etter å måle eksplisitte haldningar til dei to skriftspråka, men som vi skal sjå av resultatane av studien, er det ingenting som tyder på at respondentane valde å gå attende og korrigerare svara sine i den første delen.

sin praksis med å publisere nokre artiklar på nynorsk og andre på bokmål, blei berre analyserte via stolpediagram som syner svarfordelinga mellom alle respondentane, og via utrekning av gjennomsnittsskår for ulike respondentgrupper. Svara på påstandane som gjekk direkte på skriftspråket i artikkelen som respondentane nyleg hadde lese, blei derimot analyserte ved at vi skilde mellom respondentar som hadde lese artiklar på nynorsk og respondentar som hadde lese artiklar på bokmål, både samla for alle respondentane og med omsyn til eventuelle skilnader mellom ulike respondentgrupper. På liknande måte som ein undersøker og kontrasterer implisitte og eksplisitte haldningar til talte varietetar gjennom masketestar og spørjegranskingar som direkte tematiserer dei aktuelle varietetane (jf. Kristiansen og Vikør 2006 og Kristiansen 2006), vil det gjennom den skildra todelinga av spørjeskjemaet som blei brukt i denne undersøkinga, vere eit mål å granske i kva grad dei implisitte haldningane til skriftspråka går i same retning som dei eksplisitt uttrykte haldningane, som i større grad kan vere påverka av normative oppfatningar av kva som er dei korrekte språkhaldningane.

Vi skal likevel vere klar over at denne måten å samle inn data på kan føre til fleire feilkjelder, til dømes ved at respondentane misforstår spørsmåla, gjer tolkingar som vi ikkje er klar over, eller er påverka av dei kontekstuelle omgjevnadene i responsituasjonen (Schütze 2011: 216). Eit metodisk tilhøve som ein lyt ta særleg omsyn til ved analyse og tolking av svara på spørsmålet og påstandane som går direkte på skriftspråket i artiklane i SNL, er moglege avvik mellom rapporterte språkhaldningar og faktiske språkhaldningar, då svara kan vere påverka av normative oppfatningar av kva som er «korrekte» språkhaldningar (Rasinger 2018: 132; Johannessen 2003: 136). Eit anna metodisk tilhøve som gjeld spesifikt for den delen av spørjegranskinga som handlar om respondentane sine vurderingar av kvaliteten på artikkelen dei har lese, er moglege kvalitative skilnader mellom ein gjeven nynorskartikkel og ein gjeven bokmålsartikkel som har oppstått når artiklane blei omsette frå bokmål til nynorsk, sidan dei i denne prosessen også kan ha blitt omskrivne også når det kjem til innhaldet. Derfor føretok vi ei substansiell jamføring av dei utvalde artiklane som synte at skilnadene mellom dei aller fleste av dei var relativt små.

Sjølv om vi på dette grunnlaget skal ta fleire atterhald ved resultatata frå spørjeundersøkinga, må det påpeikast at datagrunnlaget er breitt samansett og nokså stort, om enn med ein noko låg responsrate, slik ein kan

forvente ved denne typen undersøkingar. I alt deltok i overkant av 900 deltakarar, og sjølv om deltakarane ikkje i utgangspunktet var valde ut gjennom representativt utval, syner våre analysar at dei i stor grad fordeler seg i samsvar med fordelinga i den norske populasjonen med omsyn til variablane geografisk tilhøyrse, kjønn, eigenbruk av skriftspråk, morsmål og alder, om enn med eit visst avvik når det gjeld sistnemnde variabel (jf. Tabell 2 nedanfor). Det gjev grunn til å tru at resultatane av spørjegranskinga kan gje påliteleg informasjon om respondentane sine haldningar til språket i artiklane i SNL, og at resultatane kan vere generaliserbare.

4 Resultat og drøfting

4.1 Sidevisningar av artiklar på bokmål og nynorsk i Store norske leksikon

Som forklart i metodedelen var det 100 artiklar som tilfredsstilte minimumskravet om 500 sidevisningar i dei første hundre dagane artiklane låg ute på nynorsk eller i den tilsvarende perioden eitt år før, då dei same artiklane låg ute på bokmål. Appendiks 1 syner talet på sidevisningar og gjennomsnittlege lesetider for desse 100 artiklane, og dessutan det samla talet på sidevisningar av *alle* artiklar som låg ute på SNL i kvar av dei ovanfor nemnde 100-dagars-periodane. Det siste er viktig fordi variasjon mellom talet på sidevisningar av ein gjeven artikkel på høvesvis nynorsk og bokmål kan skuldast generell variasjon i talet på sidevisningar i dei aktuelle periodane dei låg ute.

Det er naturleg nok store skilnader mellom dei gjennomsnittlege lesetidene for ulike artiklar i SNL, då nokre artiklar er svært korte, medan andre er temmeleg lange. Av Appendiks 1 går det såleis fram at den korte artikkelen om «blankmispel» har ei gjennomsnittleg lesetid på berre 45 sekundar (bokmålsversjonen), medan den omfattande og noko kompliserte artikkelen om «albedoeffekt» har ei gjennomsnittleg lesetid på så mykje som 496 sekundar (bokmålsversjonen). Det som likevel er interessant i vår samanheng, er eventuelle skilnader i gjennomsnittlege lesetider mellom nynorskversjonane og bokmålsversjonane av dei (tilnærma) same artiklane, og ein studie av Appendiks 1 syner at desse skilnadene er relativt små i dei aller fleste av dei 100 artiklane som vi har granska. Faktisk er det berre 26 av dei 100 artiklane (26 %) som har meir enn 30 % skilnad mellom dei gjennomsnittlege lesetidene for nynorskversjonar og bokmålsversjonar i dei nemnde 100-dagarsperiodane, samstundes som

det er slik at 20 av desse 26 artiklane (76,9 %) har lengst lesetid for nynorskversjonen, medan seks av dei (23,1 %) har lengst lesetid for bokmålsversjonen. Samla sett er det slik at det ved 55 av dei i alt 100 artiklane (55,0 %) er det nynorskversjonane som har lengst gjennomsnittlege lesetider, medan det ved 42 av artiklane (42,0 %) er bokmålsversjonane som har lengst gjennomsnittlege lesetider, og det ved tre av artiklane var nøyaktig like lang gjennomsnittleg lesetid for nynorskversjonen og bokmålsversjonen. Éi mogleg forklaring på at nokre fleire av nynorskversjonane har noko lengre lesetider enn bokmålsversjonane enn omvendt, er at stikkprøver som vi gjennomførte for eit utval av dei 100 artiklane, syntte at nynorskversjonane var lengre enn dei bokmålske motsvara ved fleire tilfelle enn dei tilfella der bokmålsversjonane var lengre enn dei nynorske motsvara. Ei anna mogleg forklaring er at bokmålsbrukarar, som truleg utgjer det store fleirtalet av lesarane av artiklar i SNL, strir meir med å lese nynorsk. Med dette som bakteppe skal vi no sjå nærmare på korleis talet på sidevisningar fordeler seg mellom bokmålsversjonar og nynorskversjonar av artiklane.

Appendiks 1 syner at det for dei fleste av dei 100 artiklane er relativt liten skilnad i tala på sidevisningar før og etter omsetjing til nynorsk, og at skilnadene alternerer, slik at nokre av artiklane har flest sidevisningar av nynorskversjonen, medan andre har flest sidevisningar av bokmålsversjonen. Til dømes hadde nynorskversjonen av artikkelen «helse» 6965 sidevisningar (og ei gjennomsnittleg lesetid på 312 sekundar) i 100-dagarsperioden, medan bokmålsversjonen av den (tilnærma) same artikkelen hadde 5248 sidevisningar (og ei gjennomsnittleg lesetid på 307 sekundar). Motsett hadde bokmålsversjonen av artikkelen «protestantisme» 11084 sidevisningar i måleperioden (og ei gjennomsnittleg lesetid på 303 sekundar), medan nynorskversjonen av den (tilnærma) same artikkelen hadde 9392 sidevisningar (og ei gjennomsnittleg lesetid på 287 sekundar). Det er berre 33 av dei 100 artiklane (33,0 %) som har meir enn 50 % skilnad mellom talet på sidevisningar av nynorskversjonar og bokmålsversjonar i dei nemnde 100-dagarsperiodane, samstundes som det er slik at 31 av desse 33 artiklane (93,9 %) har flest sidevisningar av nynorskversjonen, medan to av dei (6,1 %) har flest sidevisningar av bokmålsversjonen. Samla sett er det slik at ved 73 av dei i alt 100 artiklane (73,0 %) er det nynorskversjonane som har flest sidevisningar, medan det ved 27 av artiklane (27,0 %) er bokmålsversjonane som har flest sidevisningar. At det er ei viss overvekt av sidevisningar av nynorskversjonane,

let seg truleg forklare ved det faktum at også talet på sidevisningar av *alle* artiklar som låg ute på nettsidene til SNL, i dei aller fleste tilfelle var høgre i dei måleperiodane artiklane låg ute på nynorsk enn i tilsvarende bokmålsperiode eitt år før, noko som igjen speglar det faktum at det samla talet på brukarar av SNL har auka i måleperioden (SNL 2021).⁵

For å kontrollere om skilnadene i talet på sidevisningar mellom nynorskartiklar og bokmålsartiklar er statistisk signifikante, valde vi å gjennomføre ein para t-test, då dette er rekna for å vere den mest veileigna metoden for å teste om det er ein signifikant skilnad mellom gjennomsnittet av to datasett (Løvås 2018: 344). Ved ein t-test set ein opp nullhypotesen H_0 : $\mu_1 = \mu_2$, dvs. at gjennomsnittet til dei to datasetta er like, noko som i vårt tilfelle inneber følgjande H_0 : Det er ingen skilnad i talet på sidevisningar mellom nynorskartiklar og bokmålsartiklar. Dersom gjennomsnittet i dataa ifølgje t-testen er like, beheld vi H_0 . I motsett fall forkastar vi H_0 og konkluderer med at det er ein skilnad på dei to datasetta, dvs. at det er statistisk signifikant skilnad på talet på sidevisningar mellom nynorskartiklar og bokmålsartiklar, noko som igjen betyr at det er lite truleg at skilnadene skuldast tilfeldigheter. Når vi skal ta stilling til om vi skal forkaste H_0 eller ikkje, må vi velje eit nivå for kor stor forkastingsfeil vi er villige til å akseptere. Det er vanleg å velje 5 % signifikansnivå, $\alpha = 0,05$, noko som inneber at det er mindre enn 5 % sjanse for at vi forkastar H_0 gjeve at H_0 er sann. T-testen gav $p = 0,65$, dvs. $p > \alpha = 0,05$, noko som gjer at vi beheld H_0 . Dei observerte skilnadene i talet på sidevisningar mellom nynorskartiklar og bokmålsartiklar er altså for små og gjensidige (ved at nokre av artiklane har flest sidevisningar av nynorskversjonen, medan andre artiklar har flest sidevisningar av bokmålsversjonen) til at det er grunnlag for å hevde at dei skuldast preferansar for det eine eller andre skriftspråket mellom brukarane av leksikonet.

5. Ved nokre av artiklane er skilnadene i talet på sidevisningar likevel så pass store at det er grunn til å tru at det ligg noko meir enn tilfeldigheter bak. Sidan skilnadene er så små som dei er for dei fleste av artiklane, er det lite truleg at dei store skilnadene for dei få artiklane skuldast brukarpreferansar for det eine eller andre språket. Derimot let store skilnader i talet på sidevisningar seg ofte forklare med ulik grad av aktualitet for den aktuelle artikkelen i dei to måleperiodane. Til dømes kan ein truleg tilskrive det at artikkelen «pandemi» hadde 11 gonger så mange sidevisningar av bokmålsversjonen som av nynorskversjonen (81048 mot 7322), det faktum at bokmålsperioden på hundre dagar starta 8. mars 2020, dvs. fire dagar før styresmaktene stengde ned heile Noreg nettopp på grunn av koronapandemien.

Det er med andre ord ikkje slik at eventuelle preferansar for det eine eller andre skriftspråket mellom brukarane av SNL leier til at brukarane let vere å lese ein artikkel som dei er interesserte i fordi artikkelen er skriven på det eine eller andre skriftspråket. Tvert imot går det fram at brukarane av SNL vel å lese artiklane som dei er interesserte i, uavhengig av kva for eitt av dei to offisielle norske skriftspråka artiklane er publiserte på. Men som vi har streka under både i innleiinga og i metoddelen, kan denne delen av studien ikkje gje oss direkte og meir detaljerte kunnskapar om kva for implisitte og eksplisitte haldningar brukarane av SNL har til språket i artiklane som ligg ute på nettsidene til leksikonet. For å finne ut meir om dette må vi sjå nærmare på resultatet av spørjegranskinga som vi gjorde.

4.2 Resultat av spørjegranskinga

Som nemnt i metoddelen var det i overkant av 900 personar som svara på spørjegranskinga, men ikkje alle respondentane hadde svara på alle spørsmåla. På dei seks spørsmåla som gjekk på generelle kvalitetar ved den aktuelle artikkelen, var det mellom 899 og 907 respondentvurderingar, medan det på spørsmålet og dei to påstandane som direkte tematiserte dei to skriftspråka i artiklane, kom inn mellom 803 og 828 svar frå respondentane og det på dei fem spørsmåla om sosiale forhold kom inn mellom 759 og 768 respondentsvar. Vi startar med å presentere det sistnemnde, og Tabell 2 nedanfor syner korleis respondentane fordelte seg med omsyn til geografisk tilhøyrse, kjønn, eigenbruk av skriftspråk, morsmål og alder, og dessutan kor stor del av respondentane som hadde fått spørjeskjemaet på høvesvis nynorsk og bokmål og kor stor del som hadde lese høvesvis ein nynorskartikkel og ein bokmålsartikkel.

Av Tabell 2 (neste side) ser vi at 321 av dei 767 respondentane bur på Austlandet (41,9 %), medan 199 bur på Vestlandet (25,9 %), 96 bur i Nord-Noreg (12,5 %), 85 bur i Trøndelag (11,1 %) og 66 bur på Sørlandet (8,5 %), noko som samsvarar nokså bra med den samla populasjonen i Noreg. Vi ser også at kjønnsfordelinga samsvarar bra med fordelinga i den norske populasjonen som heilskap, i det 341 av dei 759 respondentane er kvinner (44,9 %), medan 329 av dei er menn (43,3 %) og 89 av respondentane svara «ikkje relevant» (11,7 %) på dette spørsmålet. Det er også stor grad av korrelasjon mellom fordelinga av eigenbruk av skriftspråk mellom respondentane og den samla populasjonen i Noreg, i det 113 av dei 768 respondentane rapporterer at dei brukar mest nynorsk (14,7

Tabell 2 Fordeling med omsyn til geografisk tilhøyrse, kjønn, eigenbruk av skriftspråk, morsmål og med omsyn til om respondentane hadde lese ein nynorskartikkel eller ein bokmålsartikkel og om dei fekk spørjeskje-maet på nynorsk eller bokmål

		Skjema			Artikkel		
		Nynorsk	Bokmål	Total	Nynorsk	Bokmål	Total
Landsdel	<i>Nord-Noreg</i>	47 (49%)	49 (51%)	96	47 (49%)	49 (51%)	96
	<i>Trøndelag</i>	43 (50,6%)	42 (49,4%)	85	33 (38,8%)	52 (61,2%)	85
	<i>Vestlandet</i>	89 (44,7%)	110 (55,3%)	199	90 (45,2%)	109 (54,8%)	199
	<i>Sørlandet</i>	41 (62,1%)	25 (37,9%)	66	27 (40,9%)	39 (59,1%)	66
	<i>Austlandet</i>	152 (47,4%)	169 (52,6%)	321	124 (38,6%)	197 (61,4%)	321
	Total	372 (48,5)	395 (51,5%)	767	321 (41,9%)	446 (58,1%)	767
Kjønn	<i>Kvinne</i>	156 (45,7%)	185 (54,3%)	341	135 (39,6%)	206 (60,4%)	341
	<i>Mann</i>	166 (50,5%)	163 (49,5%)	329	142 (43,2%)	187 (56,8%)	329
	<i>Ikkje relevant</i>	47 (52,8%)	42 (47,2%)	89	39 (43,8%)	50 (56,2%)	89
	Total	369 (48,6%)	390 (51,4%)	759	316 (41,6%)	443 (58,4%)	759
Skriftspråk	<i>Nynorsk</i>	57 (50,4%)	56 (49,6%)	113	58 (51,3%)	55 (48,7%)	113
	<i>Bokmål</i>	316 (48,2%)	339 (51,8%)	655	263 (40,2%)	392 (59,8%)	655
	Total	373 (48,6%)	395 (51,4%)	768	321 (41,8%)	447 (58,2%)	768
Morsmål	<i>Norsk</i>	325 (47,7%)	357 (52,3%)	682	285 (41,8%)	397 (58,2%)	682
	<i>Anna</i>	47 (55,3%)	38 (44,7%)	85	37 (43,5%)	48 (56,5%)	85
	Total	372 (48,5%)	395 (51,5%)	767	322 (42%)	445 (58%)	767
Medianalder			25 år			25 år	

%), medan 655 av dei rapporterer at dei brukar mest bokmål (85,3 %). Det same kan seiast om fordelinga av morsmål, i det 85 av dei 767 respondentane rapporterer at dei har anna morsmål enn norsk (11,1 %), medan 682 av dei rapporterer at dei har norsk som morsmål (88,9 %). Vi ser altså at respondentane langt på veg representerer eit tverrsnitt av den samla norske populasjonen med omsyn til desse sosiale bakgrunnsvariablane.

Det var stor individuell spreing mellom respondentane når det gjaldt alder (frå 9 til 98 år), men som Tabell 2 syner, var medianalderen så pass låg som 25 år, noko som er klart lågare enn medianalderen i den norske populasjonen som heilskap, som var 39 år i 2014 (Statistisk sentralbyrå 2015). Dette avviket let seg moglegvis forklare av at born og unge er hyp-pige brukarar av SNL i skulesamanheng. Vi merker oss elles at bokmåls-artiklar og bokmåls-skjema jamt over har fleire respondentar enn artiklar og skjema på nynorsk. Skilnaden er størst for språket i artiklane, der 446 av dei 767 respondentane har svart etter å ha lese ein bokmålsartikkel (58,1 %), medan 321 har gjort det same etter å ha lese nynorskartikkelen (41,9 %). Det er også skilnader i talet på respondentar alt etter om respondentane fekk spørjeskjemaet på bokmål eller på nynorsk, men her er

skilnadene mindre. Kva som er årsakene til desse skilnadene, er vanskeleg å seie, men ei mogeleg tolking er at skriftspråket i seg sjølv påverka i kva grad respondentane valde å svare på undersøkinga, slik ein har sett i liknande studiar (jf. Bukve 2012). Sidan vi måler og samanliknar gjennomsnittsskårar på dei ulike spørsmåla og påstandane, får desse skilnadene likevel ikkje noko å seie for resultatata som blir presenterte i denne artikkelen.

4.2.1 Vurderingar av generelle kvalitetar ved artikkane i SNL

For å måle implisitte haldningar til dei to skriftspråka blei respondentane først bedne om å vurdere seks spørsmål som gjekk på generelle kvalitetar ved artikkelen dei hadde lese. Her blei lesarane bedne om å vurdere i kva grad artikkelen dei hadde lese, var dekkande for tematikken, kor presis og nøyaktig han var, om han presenterte innhaldet på ein objektiv, påliteleg og truverdig måte og kor forståeleg han var. Først skal vi sjå på resultatata for alle respondentane samla, noko som går fram av Tabell 3 nedanfor.

Tabell 3 Gjennomsnittleg skår på ein Likert-skala frå 1-5 (der 1 var «i svært liten grad» og 5 var «i svært stor grad») som syner skilnader mellom dei som fekk skjema på høvesvis nynorsk og bokmål og dei som las høvesvis nynorskartikkel og bokmålsartikkel

Spørsmål	Skjema		Artikkel		Total
	Nynorsk	Bokmål	Nynorsk	Bokmål	
I kva grad tykkjer du at informasjonen i denne artikkelen					
dekker tematikken på ein god måte?	3,90 (SD=1,25)	4,01 (SD=1,19)	3,95 (SD=1,26)	3,97 (SD=1,19)	3,96 (SD=1,22)
er presis og nøyaktig?	3,97 (SD=1,21)	3,97 (SD=1,18)	3,93 (SD=1,28)	3,99 (SD=1,13)	3,97 (SD=1,19)
er objektiv og fri frå forvrenging?	3,96 (SD=1,26)	3,95 (SD=1,25)	3,95 (SD=1,30)	4,00 (SD=1,22)	3,96 (SD=1,25)
bygger på pålitelege kjelder?	4,02 (SD=1,23)	4,0 (SD=1,23)	3,95 (SD=1,32)	4,05 (SD=1,16)	4,01 (SD=1,23)
er truverdig?	4,15 (SD=1,25)	4,24 (SD=1,19)	4,11 (SD=1,31)	4,26 (SD=1,15)	4,20 (SD=1,22)
er forståeleg?	3,90 (SD=1,29)	3,96 (SD=1,23)	3,76 (SD=1,37)	4,06 (SD=1,17)	3,94 (SD=1,26)

Tabell 3 syner at det er svært små skilnader på alle dei seks spørsmåla når vi jamfører skåren frå respondentar som har fått spørjeskjema på nynorsk, med skåren frå respondentar som har fått spørjeskjema på bokmål, og at skilnadene dessutan varierer på det viset at skåren er høgst for nynorskskjema-responentar på nokre av spørsmåla og for bokmålskjema-responentar på andre spørsmål. Mann Whitney U-testar synte også at

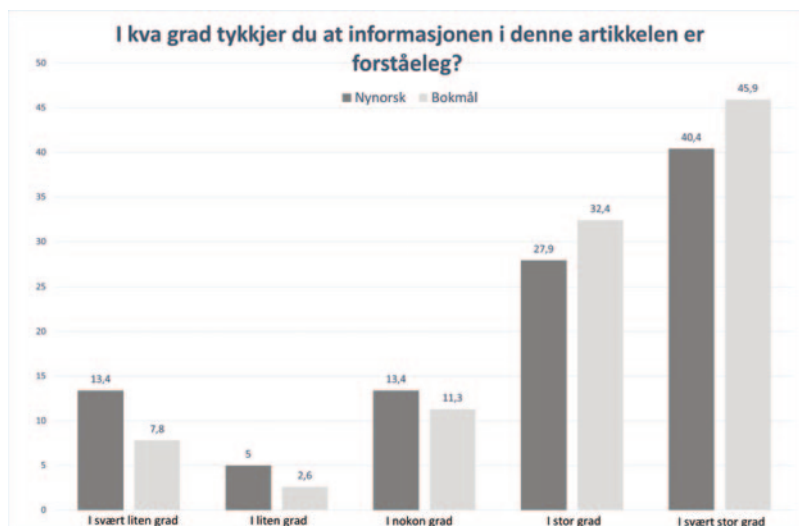
det ikkje var signifikante skilnader mellom desse to respondentgruppene på nokon av dei seks spørsmåla. Dermed er det ikkje grunnlag for å hevde at responsen er påverka av implisitte haldningar knytt til språket på spørreskjemaet.

Av Tabell 3 ser vi at skilnadene også er små når vi jamfører skåren frå respondentar som har lese nynorskartiklar, med skåren frå respondentar som har lese bokmålsartiklar på dei fem første spørsmåla. Her skal vi likevel merke oss at respondentar som har lese bokmålsartiklar, gjev litt høgare skår på alle dei fem første spørsmåla enn respondentar som har lese nynorskartiklar. Dermed kunne ein argumentere for at dei 20 utvalde bokmålsartiklane blir vurderte som litt meir dekkande, presise, objektive, pålitelege og truverdige enn dei 20 utvalde nynorskartiklane med nærskyld tematikk, og dermed også for at brukarane har noko meir positive implisitte haldningar til bokmål enn til nynorsk, men Mann Whitney U-testar synte at skilnadene ikkje er signifikante for nokon av desse fem spørsmåla. Dermed gjev analysane av svara på desse fem spørsmåla ikkje grunnlag for å hevde at respondentane har meir positive eller negative implisitte haldningar til det eine eller andre skriftspråket.

Derimot merkar vi oss at skilnadene mellom dei to respondentgruppene er markant høgare for det sjette spørsmålet, dvs. det spørsmålet der vi bad respondentane om å vurdere kor forståeleg artikkelen dei hadde lese, var. Gjennomsnittsskåren frå respondentar som har lese bokmålsartiklar, er på 4,06 (der 5 var maksimumsskår og 1 var minimumsskår), medan skåren frå respondentar som har lese nynorskartiklar, er på 3,76, dvs. ein skilnad på så mykje som 0,30. På dette grunnlaget valde vi også å gjere ein analyse av korleis respondentane som hadde lese høvesvis bokmålsartiklar og nynorskartiklar, fordelte seg på kvart av dei fem nivåa på den femdelte Likert-skalaen på akkurat dette spørsmålet. Diagram 1 (neste side) syner kor mange prosent kvart av avkryssingsalternativa fekk frå kvar av dei to respondentgruppene på spørsmålet om kor forståeleg artikkelen dei hadde lese, var.

Diagram 1 syner at så mykje som 78,3 % av respondentane som hadde lese bokmålsartiklar, meiner at artikkelen dei hadde lese i «svært stor» eller «stor grad» var forståeleg, medan den tilsvarende prosenten for respondentar som hadde lese nynorskartiklar, var 68,2 %. I motsett ende av Likert-skalaen ser vi at medan 18,4 % av respondentane som hadde lese nynorskartiklar, meiner at artikkelen dei hadde lese i «svært liten» eller «liten grad» var forståeleg, var den tilsvarende prosenten for respondentar

Diagram 1 Vurdering av kor forståeleg artikkelen er, fordelt på respondentar som hadde lese ein artikkel på nynorsk og respondentar som hadde lese ein artikkel på bokmål.

som hadde lese bokmålsartiklar, 10,4. På grunnlag av desse observerte skilnadene utførte vi ein Mann Whitney U-test som synte at det var ein signifikant skilnad [$U=86812$, $p=0,005$] mellom desse to respondentgruppene på dette spørsmålet. At respondentane som har lese bokmålartiklar, har gjeve markert høgare gjennomsnittsskår for kor forståeleg artikkelen dei har lese er, enn respondentane som har lese nynorskartiklar, er eit interessant resultat, i og med at spørsmålet i større grad enn dei fem føregåande spørsmåla kan seiast å henge saman med skriftspråket i artikkelen. Funnet indikerer at medan skriftspråket i seg sjølv ser ut til å ha mindre å seie for spørsmål knytt til meir generelle kvalitetar ved artiklane, så kan skriftspråket påverke i kva grad ein vurderer artikkelen som forståeleg. Samstundes indikerer den signifikante skilnaden i gjennomsnittsskår for respondentar som har lese artiklar på høvesvis bokmål og nynorsk, at respondentane også har meir positive implisitte haldningar til bokmål enn til nynorsk, sidan respondentane ikkje var merksame på at vi eigentleg var ute etter å måle språkhaldningar då dei svara på dette spørsmålet. Dette funnet gjev støtte til forskinga som vi synte til i teori-delen, som hevdar at bokmål er dominant og blir oppfatta som «det rik-

tige språket» av det store fleirtalet av nordmenn, medan nynorsk er eit minorisert språk som berre har lokal og regional dominans hovudsakleg i rurale stromk på Vestlandet. Støtte for dette finn vi også i Tabell 4, som syner korleis bokmåls- og nynorskbrukarar har vurdert forståelegheita i dei aktuelle artiklane dei har lese.

Tabell 4 Vurderingar av kor forståeleg artikkelen er, fordelt på nynorsk- og bokmålsbrukarar.

		I kva grad tykkjer du at informasjonen i denne artikkelen er forståeleg?	
		Artiklar på nynorsk	Artiklar på bokmål
Eigenbruk av skriftspråk	<i>Nynorsk</i>	3,83 (SD=1,52)	3,42 (SD=1,48)
	<i>Bokmål</i>	3,80 (SD=1,29)	4,20 (SD=1,02)

Av Tabell 4 ser vi at respondentar som sjølve er bokmålsbrukarar, gjev klart høgare gjennomsnittsskår på forståelegheita i bokmålsartiklane dei har lese (4,20), enn respondentar som er nynorskbrukarar (3,42), medan respondentar som er nynorskbrukarar, gjev svakt høgare skår på forståelegheita i nynorskartiklane dei har lese (3,83), enn respondentar som er bokmålsbrukarar (3,80). Vi ser også at bokmålsbrukarar gjev markert høgare skår på bokmålsartiklar enn på nynorskartiklar (4,20 mot 3,80), medan det er omvendt for nynorskbrukarar, som gjev markert høgare skår på nynorskartiklar enn på bokmålsartiklar (3,83 mot 3,42). At bokmålsbrukarar finn artiklar på bokmål klart meir forståeleg enn artiklar på nynorsk, og at nynorskbrukarar finn nynorskartiklar noko meir forståeleg enn bokmålsartiklar, er heilt i tråd med det ein kunne forvente å finne. Tidlegare undersøkingar syner nemleg at dei som har (hatt) bokmål som hovudmål i skulen, i hovudsak les og brukar bokmål og i liten grad les og brukar nynorsk. Derimot vil dei som har (hatt) nynorsk som hovudmål i skulen, i større grad både lese og bruke både nynorsk og bokmål i ulike samanhengar, både i skulealder og seinare i livet (Selback 2001: 81; Helset og Brunstad 2020).

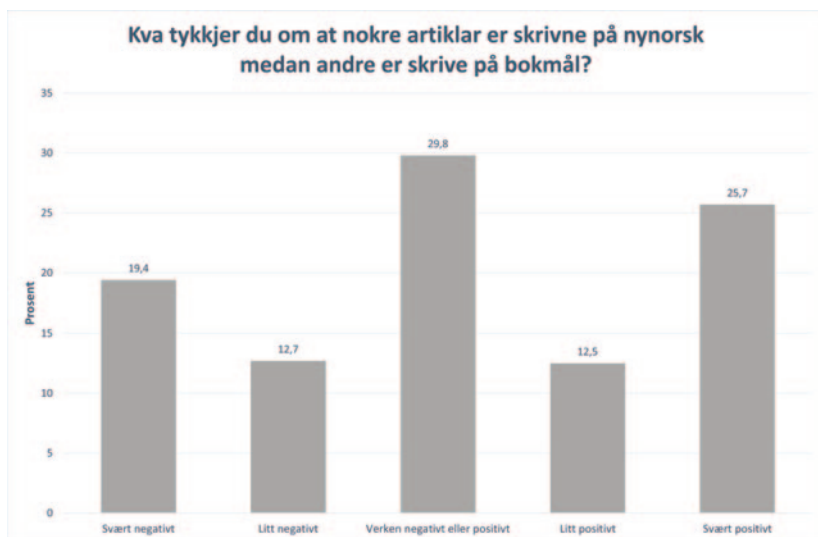
At bokmål blir oppfatta som klart meir forståeleg enn nynorsk i utvalet som heilskap, avdekker altså moglege implisitte haldningar mellom brukarane som går i favør av bokmål. Dette samsvarar elles med funna i ein studie av Selback (2001) mellom eit utval på 159 vaksne personar, der 110 av respondentane rapporterer at dei i private brev nyttar bokmål (69,2 %), medan 20 av dei rapporterer at dei brukar nynorsk (12,6 %), og 22

(13,8 %) av dei rapporterer at dei vekslar mellom bokmål og nynorsk. I hennar studie svarar 67,9 % av alle respondentane at dei var «heilt einig» eller «litt einig» i at «bokmål er lettare å forstå enn nynorsk», medan berre 23,9 % av respondentane svarar at dei var «heilt ueinig» eller «litt ueinig» i denne påstanden (Selback 2001: 172). Trass skilnader mellom deltakarane i denne undersøkinga, er det likevel interessant at bokmålsbrukarane ikkje gjev nynorskartiklane ei negativ vurdering når dei blir bedne om å vurdere forståelegheita i artikkelen. Gjennomsnittsskåren 3,80 (der 5 var maksimumsskår og 1 var minimumsskår) indikerer at også bokmålsbrukarane opplever nynorsk(artiklane) som godt forståeleg(e).

4.2.2 Vurderingar av skriftspråket i artiklane i Store norske leksikon

Det er viktig å merke seg at medan spørsmåla frå første del av spørjeundersøkinga måler implisitte haldningar formulert gjennom indirekte spørsmål, måler vi i den andre delen eksplisitte haldningar gjennom spørsmål som direkte tematiserer dei to skriftspråka. Her finn vi større skilnader mellom respondentane.

Diagram 2 Vurdering av praksisen med bruk av baa skriftspråka i SNL, alle respondentar.

Vi startar med å sjå på kva respondentane meiner om at SNL vekslar mellom å publisere artiklar på nynorsk og bokmål, og Diagram 2 nedanfor syner korleis svara fordelte seg på dei ulike svaralternativa, samla for alle respondentane, og uavhengig om respondentane hadde lese ein artikkel på bokmål eller ein artikkel på nynorsk.

Diagram 2 syner at ein fjerdedel av respondentane (25,7 %) meiner det er «svært positivt» at SNL har artiklar på baa skriftspråka, medan ein av fem respondentar (19,4 %) meiner at dette er «svært negativt». Vidare er fordelinga mellom dei som synest det er «litt positivt» (12,5 %) og «litt negativt» (12,7 %) temmeleg jamn, medan ein knapp tredjedel (29,8 %) av respondentane meiner det «verken er negativt eller positivt» at SNL praktiserer ei slik veksling mellom å publisere artiklar på nynorsk og på bokmål. Det at så mykje som ein fjerdedel av respondentane meiner denne praksisen er svært positiv, medan ein femtedel meiner praksisen er svært negativ, fekk oss til å granske nærmare i kva grad ulike respondentgrupper hadde ulike vurderingar av dette spørsmålet, noko som er synt i Tabell 5 nedanfor.

Tabell 5 Vurdering av praksisen med bruk av baa skriftspråka i SNL, ulike respondentgrupper

Kva synest du om at nokre av artiklane på Store norske leksikon er skrivne på nynorsk, medan andre er skrivne på bokmål?		
Skriftspråk	<i>Nynorsk</i>	3,62 (SD=1,60)
	<i>Bokmål</i>	3,05 (SD=1,37)
Landsdel	<i>Nord-Noreg</i>	2,64 (SD=1,47)
	<i>Trøndelag</i>	3,05 (SD=1,49)
	<i>Vestlandet</i>	3,48 (SD=1,42)
	<i>Sørlandet</i>	3,02 (SD=1,46)
	<i>Austlandet</i>	3,12 (SD=1,34)

Av Tabell 5 ser vi at nynorskbrukarar gjev klart høgere gjennomsnittsskår (3,62) enn bokmålsbrukarar (3,05) på vurderinga av SNL sin praksis med å publisere nokre artiklar på nynorsk og andre artiklar på bokmål. Det er også tydelege skilnader mellom svara frå ulike landsdelar på dette spørsmålet. Vi ser at respondentar frå Vestlandet ikkje overraskande er mest nøgde med praksisen med veksling mellom artiklar på nynorsk og bokmål (3,48). Det er heller ikkje overraskande at respondentar frå Austlandet er den gruppa som gjev nest høgst gjennomsnittsskår (3,12) på denne praksisen, då det er i denne landsdelen ein finn nest flest nynorskbrukarar. Vidare ser vi at respondentar frå Nord-Noreg er minst nøgde

med denne praksisen (2,64), respondentar frå Sørlandet nest minst nøgde (3,02) og respondentar frå Trøndelag er tredje minst nøgde (3,05).

Til slutt skal vi sjå nærmare på kva respondentane hadde svara på påstandane som gjekk direkte på skriftspråket i artikkelen dei nyleg hadde lese, noko som er synt i Tabell 6 nedanfor.

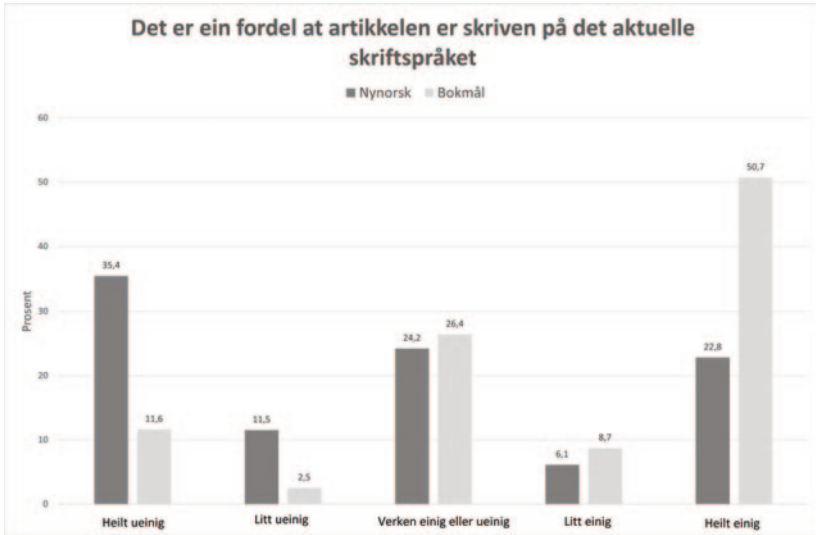
Tabell 6 Vurdering av i kva grad det var ein fordel eller ei ulempe at artikkelen var publisert på det aktuelle skriftspråket, fordelt på respondentar som hadde lese ein artikkel på nynorsk og respondentar som hadde lese ein artikkel på bokmål

	Artikkel	
	Nynorsk	Bokmål
Det er ein fordel at artikkelen er skriven på det aktuelle skriftspråket	2,69 (SD=1,55)	3,84 (SD=1,37)
Det er ei ulempe at artikkelen er skriven på det aktuelle skriftspråket	3,12 (SD=1,57)	1,99 (SD=1,22)

Tabell 6 syner at respondentar som har lese bokmålsartiklar, har gjeve ein gjennomsnittsskår på 3,84 på den femdelte Likert-skalaen på påstanden om at «Det er ein fordel at artikkelen er skriven på bokmål», medan den tilsvarende gjennomsnittsskåren for respondentar som har lese nynorskartiklar, berre er på 2,69. Motsett ser vi at respondentar som har lese bokmålsartiklar, har ein gjennomsnittsskår på 1,99 på påstanden om at «Det er ei ulempe at artikkelen er skriven på bokmål», medan den tilsvarende gjennomsnittsskåren for respondentar som har lese nynorskartiklar, er på 3,12. Ein Mann Whitney U-test synt også at skilnadene her var signifikante for bae påstandane knytt til om det var ein fordel [$U=49867$, $p=0,001$] eller ei ulempe [$U=49752$, $p=0,001$] at artikkelen var skriven på det aktuelle skriftspråket. Diagram 3 nedanfor syner kor mange prosent kvart av avkryssingsalternativa fekk frå kvar av dei to respondentgruppene på påstanden om at det var ein *fordel* at artikkelen dei hadde lese, var skriven på det aktuelle skriftspråket.

Av Diagram 3 (neste side) ser vi at halvparten (50,7 %) av respondentane som hadde lese bokmålsartiklar, var «heilt einig» i påstanden om at det var ein fordel at artikkelen var skriven på bokmål, medan mindre enn ein fjerdedel (22,8 %) av respondentane som hadde lese nynorskartiklar, hadde kryssa av for same svaralternativ. I motsett ende av Likert-skalaen ser vi at medan 35,4 % av respondentane som hadde lese nynorskartiklar, var «heilt ueinig» i at det var ein fordel at artikkelen dei hadde lese, var

Diagram 3 Vurdering av i kva grad det var ein fordel at artikkelen var publisert på det aktuelle skriftspråket, fordelt på respondentar som hadde lese ein artikkel på nynorsk og respondentar som hadde lese ein artikkel på bokmål.

skrivne på nynorsk, var den tilsvarende prosenten for respondentar som hadde lese bokmålsartiklar 11,6 %. Lat oss no sjå på kor mange prosent kvart av avkryssingsalternativa fekk frå kvar av dei to respondentgruppene på påstanden om at det var ei *ulempe* at artikkelen dei hadde lese, var skrivne på det aktuelle skriftspråket.

Av Diagram 4 (neste side) ser vi at over halvparten (54,7 %) av respondentane som hadde lese bokmålsartiklar, var «heilt ueinig» i påstanden om at det var ei ulempe at artikkelen var skrivne på bokmål, medan berre litt over ein fjerdedel (27,2 %) av respondentane som hadde lese nynorskartiklar, hadde kryssa av for same svaralternativ. I motsett ende av Likert-skalaen ser vi at medan 30,9 % av respondentane som hadde lese nynorskartiklar, var «heilt einig» i at det var ei ulempe at artikkelen dei hadde lese, var skrivne på nynorsk, var den tilsvarende prosenten for respondentar som hadde lese bokmålsartiklar, berre 5,8 %.

Det er altså ein markert høgare del av brukarar som har lese bokmålsartiklar, som meiner det er ein fordel at artikkelen dei har lese, er skrivne på nett det skriftspråket enn kva tilfellet er med brukarar som har lese

Diagram 4 Vurdering av i kva grad det var ei ulempe at artikkelen var publisert på det aktuelle skriftspråket, fordelt på respondentar som hadde lese ein artikkel på nynorsk, og respondentar som hadde lese ein artikkel på bokmål.

nynorskartiklar. Motsett ser vi at ein markert høgare del av brukarar som har lese nynorskartiklar, meiner det er ei ulempe at artikkelen dei har lese, er skriven på nett det skriftspråket enn kva tilfellet er med brukarar som har lese bokmålsartiklar.

Samla sett indikerer resultatata at det er eit skilje mellom implisitte og eksplisitte haldningar til bokmål og nynorsk mellom respondentane som svara på denne spørjegranskinga. Medan analysar av svara på spørsmåla som gjekk på generelle kvalitetar ved artiklane som respondentane hadde lese, ikkje avdekkjer nemneverdige skilnader når det kjem til dei implisitte haldningane til dei to skriftspråka, bortsett frå på spørsmålet som gjekk på forståelegheit, avdekkjer analysane av svara på spørsmålet og påstandane som direkte tematiserer nynorsk og bokmål, temmeleg store skilnader i eksplisitte haldningar til dei to skriftspråka. Funna indikerer altså at det er først når ein blir spurt direkte om haldningar til dei to skriftspråka, at dei store haldningsskilnadene melder seg. I denne delen av spørjegranskinga rapporterer respondentane meir eksplisitte, positive haldningar til språket i artiklar som er publiserte på bokmål, enn til ar-

tiklar som er publiserte på nynorsk, og meir eksplisitte negative haldningar til språket i nynorskartiklar enn språket i bokmålsartiklar. Men heller ikkje dette funnet er særleg overraskande, sidan heile 85,3 % av respondentane i vårt materiale altså rapporterer at dei brukar mest bokmål sjølve, medan berre 14,7 % rapporterer at dei brukar mest nynorsk sjølve. Den tidlegare nemnde studien av Selback (2001), der om lag 70 % av respondentane var bokmålsbrukarar, gav eit liknande resultat. I hennar studie svarar 71,1 % av alle respondentane at dei var «heilt einig» eller «litt einig» i at dei likte betre «å lese ein tekst på bokmål enn på nynorsk», medan berre 18,9 % av respondentane svarar at dei var «heilt ueinig» eller «litt ueinig» i denne påstanden (Selback 2001: 172). Vi finn det rimeleg å relatere desse funna til *doxa* hos Bourdieu (1991), som syner til at det dominerande standardspråket blir teke for gjeve, som det «naturlege» språket, og til det som Woolard (2016: 7) kallar «an ideology of anonymity», som går ut på at ein gjeven språkvarietet er eit nøytralt kommunikasjonsmiddel, som ikkje tilhøyrer nokon spesielle grupper og dermed er like tilgjengeleg for alle. Vi har nemleg sett at fleire forskarar (Mæhlum 2020 194; Hårstad, Mæhlum og Ommeren 2021: 77) argumenterer for at bokmål er det dominante skriftspråket og blir oppfatta som det umarkerte språket av det store fleirtalet av innbyggjarane i Noreg i dag, trass i at nynorsk er offisielt sidestilt med bokmål.

Samstundes er nynorsk faktisk det lokale majoritetsspråket i avgrensa geografiske område av landet, og då særleg i rurale strok på Vestlandet (jf. Mæhlum 2020: 194; Hårstad, Mæhlum og Ommeren 2021: 116; Helset 2021). Derfor valde vi å gå vidare med analysar der vi granska i kva grad bestemte respondentgrupper hadde ulike vurderingar av dei to påstandane som gjekk eksplisitt på skriftspråket i artiklane, og resultatet av desse analysane er synt i Tabell 7 (neste side).

Tabell 7 syner at bokmålsbrukarar som har lese bokmålsartiklar, er svært positive til at artikkelen er skriven på bokmål (gjennomsnittskår 4,09), medan bokmålsbrukarar som har lese nynorskartiklar, er langt mindre positive til at artikkelen er skriven på nynorsk (2,41). På tilsvarende vis, men med motsett forteikn, syner tabellen at nynorskbrukarar som har lese nynorskartiklar, er svært positive til at artikkelen som dei har lese, er skriven på nynorsk (gjennomsnittskår på 4,00), medan nynorskbrukarar som har lese bokmålsartiklar, ikkje finn det særleg positivt at artikkelen er skriven på bokmål (2,13). Det er også tydelege skilnader mellom ulike landsdelar på denne variabelen. Vi ser at mellom dei som

Tabell 7 Vurdering av i kva grad det var ein fordel og ei ulempe at artikkelen var publisert på det aktuelle skriftspråket, fordelt på respondentar som hadde lese ein artikkel på nynorsk og respondentar som hadde lese ein artikkel på bokmål og på ulike respondentgrupper.

		Det er ein fordel at artikkelen er skriven på		Det er ei ulempe at artikkelen er skriven på	
		Nynorsk	Bokmål	nynorsk	bokmål
Landsdel	Nord-Noreg	2,17 (SD=1,41)	3,78 (SD=1,53)	3,40 (SD=1,57)	1,88 (SD=1,33)
	Trøndelag	2,30 (SD=1,51)	3,98 (SD=1,19)	3,33 (SD=1,57)	1,90 (SD=1,17)
	Vestlandet	3,23 (SD=1,64)	3,27 (SD=1,49)	2,71 (SD=1,63)	2,38 (SD=1,28)
	Sørlandet	2,93 (SD=1,78)	3,92 (SD=1,34)	3,52 (SD=1,62)	2,13 (SD=1,23)
	Austlandet	2,57 (SD=1,42)	4,16 (SD=1,16)	3,29 (SD=1,49)	1,80 (SD=1,10)
Kjønn	Kvinne	2,84 (SD=1,53)	3,87 (SD=1,34)	2,96 (SD=1,50)	1,94 (SD=1,18)
	Mann	2,71 (SD=1,59)	3,91 (SD=1,27)	3,28 (SD=1,62)	2,11 (SD=1,27)
	Ikkje relevant	2,03 (SD=1,55)	3,42 (SD=1,70)	3,44 (SD=1,63)	1,76 (SD=1,09)
Skriftspråk	Nynorsk	4,00 (SD=1,56)	2,13 (SD=1,24)	1,67 (SD=1,34)	2,78 (SD=1,48)
	Bokmål	2,41 (SD=1,40)	4,09 (SD=1,19)	3,50 (SD=1,43)	1,89 (SD=1,14)
Morsmål	Norsk	2,72 (SD=1,57)	3,89 (SD=1,31)	3,18 (SD=1,58)	1,99 (SD=1,20)
	Anna	2,54 (SD=1,44)	3,50 (SD=1,65)	3,08 (SD=1,53)	2,06 (SD=1,40)

har lese artiklar på nynorsk, er det respondentar frå Vestlandet som er klart mest positive til at artikkelen dei har lese, er skriven på dette skriftspråket (3,23), medan respondentar frå Sørlandet (2,93), Austlandet (2,57), Trøndelag (2,30) og Nord-Noreg (2,17) er mindre positive. Når det gjeld respondentar som har lese artiklar på bokmål, teiknar det seg eit nesten motsett bilete, i det respondentar frå Austlandet er mest positive til at artikkelen er skriven på bokmål (4,16), tett føre respondentar frå Trøndelag (3,98), Sørlandet (3,92) og Nord-Noreg (3,78), medan respondentar frå Vestlandet er minst positive (3,27).⁶ Desse funna peiker i same retning som funna til Selback (2001), som har laga ein samleindeks som syner samanhengen mellom skriftspråk som hennar informantar nyttar privat

6. Vi har her valt å berre kommentere den delen av responsen som gjeld påstanden om at det er ein *fordel* at artikkelen som respondentane har lese, er skriven på det aktuelle språket, men om ein jamfører gjennomsnittsskårene i dei to kolonnane lengst til høgre i Tabell 7, ser ein tilsvarende tendensar på påstanden om at det er ei *ulempe* at artikkelen som respondentane har lese, er skriven på det aktuelle språket. Tabell 7 syner også at kvinner er noko meir positive til at artikkelen dei har lese, er skriven på nynorsk enn menn, medan det er omvendt for respondentar som har lese artiklar på bokmål, men her er skilnadene mindre. Vidare er det ikkje uventa slik at både respondentar som har lese nynorskartiklar og respondentar som har lese bokmålsartiklar og som har norsk som morsmål, stiller seg noko meir positive til at artikkelen er skriven på det aktuelle språket, enn respondentar som har anna morsmål enn norsk, men også her er skilnadene mellom respondentgruppene relativt små. Derfor har vi valt å ikkje gå vidare med analysar av desse sosiale bakgrunnsvariablane i denne artikkelen.

og kor positive eller negative dei er til nynorsk. Samleindeksen til Selback (2001: 88) syner nemleg at berre 6,9 % av bokmålsbrukarane er «svært positive» eller «litt positive» til nynorsk, medan heile 87,3 % av dei er «svært negative» eller «litt negative» til nynorsk. Derimot svarar heile 88,9 % av nynorskbrukarane at dei er «svært positive» eller «litt positive» til nynorsk, medan berre 11,1 % av dei svarar at dei er «svært negative» eller «litt negative» til nynorsk. Selback (2001: 90) finn også liknande samanhengar mellom bustadkommunen til informantane og grad av positive og negative haldningar til nynorsk som dei vi har påvist her.

At nynorskbrukarar og vestlendingar har meir positive haldningar til språket i artiklar som er publiserte på nynorsk, enn bokmålsbrukarar og personar frå andre landsdelar, er rimeleg å sjå i samanheng med det som Woolard (2016: 7) kallar «an ideology of authenticity», som går ut på at ein gjeven språkvarietet er forankra i og direkte uttrykkjer den essensielle naturen til bestemte språkbrukssamfunn. Vi har nemleg sett at nynorsk er det lokale majoritetsspråket på delar av Vestlandet, noko som kan innebere at personar frå dette området vurderer dette språket som meir autentisk og meir positivt enn personar frå andre stader i landet.

5 Konklusjon

Forskingsspørsmåla for denne studien var som følgjer:

1. Peiker tal for sidevisningar og lesetider for artiklar i SNL i retning av at brukarane av SNL føretrekkjer artiklar skrivne på det eine eller andre skriftspråket?
2. I kva grad finn vi skilnader i lesarane av SNL sine implisitte eller eksplisitte haldningar til språket i artiklar når vi samanliknar artiklar som er publiserte på nynorsk og artiklar som er publiserte på bokmål?
3. I kva grad er det skilnader mellom ulike grupper lesarar når det gjeld implisitte og eksplisitte haldningar til språket i artiklar som er publiserte på nynorsk og bokmål?

For å undersøke haldningar til dei to offisielle norske skriftspråka gjennomførte vi 1) ein kvantitativ og komparativ studie av sidevisningar og lesetider for artiklar i Store norske leksikon i perioden 1.1.2016–15.8.2021

og 2) ei spørjegransking i SNL. Studien av sidevisningar og lesetider avdekte ein tendens til at nynorskversjonane av artiklane faktisk hadde noko fleire sidevisningar og noko lengre lesetider enn bokmålsversjonane av dei same artiklane, men signifikanstestar syntte at skilnadene var for små til at dei gjev grunnlag for å hevde at dei skuldast preferansar for det eine eller andre skriftspråket mellom brukarane av leksikonet. Dermed er konklusjonen på det første forskingsspørsmålet at talet på sidevisningar og lesetider i SNL i den granska perioden ikkje peiker i retning av at brukarane føretrekkjer artiklar skrivne på det eine eller andre skriftspråket. Tvert imot går det fram at brukarane av SNL vel å lese artiklane som dei er interesserte i, uavhengig av kva for eitt av dei to offisielle norske skriftspråka artiklane er publiserte på.

Det andre og det tredje forskingsspørsmålet søkte vi svar på gjennom ei spørjegransking retta mot brukarane av SNL der vi freista å måle både implisitte og eksplisitte haldningar til dei to offisielle norske skriftspråka. Spørjeskjemaet var elektronisk kopla til eit utval av nynorskartiklar og bokmålsartiklar på ein slik måte at lesarane av dei einskilte artiklane blei oppmoda om å svare på skjemaet rett etter at dei hadde lese ein gjeven artikkel, og låg ute i SNL i perioden mai-august 2021. I den første delen av spørjegranskinga målte vi implisitte haldningar til dei to skriftspråka ved å stille spørsmål som gjekk på generelle kvalitetar ved artiklane som brukarane hadde lese, utan at bruk av bokmål og nynorsk blei tematisert direkte. Svara på dei fem spørsmåla som omhandla kor dekkande, presise, objektive, pålitelege og truverdige artiklane var, gav ikkje grunnlag for å hevde at respondentane har meir positive eller negative implisitte haldningar til det eine eller det andre skriftspråket. Derimot avdekte det sjette og siste spørsmålet i denne delen av granskinga at fleirtalet av respondentane vurderte bokmålsartiklane til å vere klart meir forstålege enn nynorskartiklane, noko som kan indikere at dei samla sett har meir positive implisitte haldningar til bokmål enn til nynorsk. Ei filtrering på ulike respondentgrupper avdekte dessutan at bokmålsbrukarar gav høgere gjennomsnittsskår på forståelegheita ved bokmålsartiklar enn nynorskbrukarar og vice versa, noko som indikerer at bokmålsbrukarar har meir positive implisitte haldningar til bokmål enn nynorskbrukarar, og at nynorskbrukarar har meir positive implisitte haldningar til nynorsk.

Dette leier oss over på den andre delen av spørjegranskinga, der vi målte eksplisitte haldningar til dei to skriftspråka ved å mellom anna be deltakarane om å vurdere i kva grad dei såg på det som ein føremon eller

ei ulempe at artikkelen dei hadde lese, var skriven på det aktuelle skriftspråket. Resultata syner at eit klart fleirtal av brukarane av SNL har meir positive eksplisitte haldningar til språket i artiklar som er publiserte på bokmål, enn til artiklar som er publiserte på nynorsk, og meir negative eksplisitte haldningar til språket i nynorskartiklar enn til språket i bokmålsartiklar. Vi relaterer desse funna til Bourdieu (1991) sin teori om «den lingvistiske marknaden», der standardspråket typisk blir sett på som det «naturlege» språket, og til det som Woolard (2016: 7) kallar «an ideology of anonymity», som går ut på at ein gjeven språkvarietet er eit nøytralt kommunikasjonsmiddel, som ikkje tilhøyrer nokon spesielle grupper og dermed er like tilgjengeleg for alle. Vi har nemleg sett at bokmål er det dominante skriftspråket og blir oppfatta som det umarkerte språket av det store fleirtalet av innbyggjarane i Noreg i dag, trass i at nynorsk er offisielt sidestilt med bokmål.

Samstundes avdekkjer resultatet av denne delen av spørjegranskinga at det er store og signifikante skilnader mellom haldningane til nynorskbrukarar og bokmålsbrukarar og mellom vestlendingar og personar frå andre delar av landet. Nynorskbrukarar og vestlendingar har nemleg markert meir positive eksplisitte haldningar til artiklar som er publiserte på nynorsk, enn bokmålsbrukarar og personar frå andre delar av landet. Dette funnet relaterer vi til det som Woolard (2016: 7) kallar «an ideology of authenticity», som går ut på at ein gjeven språkvarietet er forankra i og direkte uttrykkjer den essensielle naturen til ein fellesskap eller ein talar. Vi har nemleg sett at nynorsk er det lokale majoritetsspråket på delar av Vestlandet, noko som kan innebere at personar frå dette området vurderer dette språket som meir autentisk enn personar frå andre stader i landet.

Studien indikerer også at det er etter måten store skilnader mellom implisitte og eksplisitte haldningar til (artiklar publiserte på) dei to norske skriftspråka. Medan skilnadene er få og relativt små når vi undersøker sidevisningar og implisitte haldningar, er det først når skriftspråka blir direkte tematiserte, at dei største skilnadene i haldningar til dei to skriftspråka kjem til uttrykk. Dette kan indikere at spørsmål og påstandar som direkte tematiserer dei to skriftspråka, kan påverke haldningane til folk.

Litteratur

- Anderson, Ragnhild Lie. 2020. Haldningar til strilemål i og rundt Bergen. *Målbryting* 11, 23–52.
- Baker, Colin. 1992. *Attitudes and Language*. London: Multilingual Matters.
- Bjørhusdal, Eli. 2014. *Mellom nøytralitet og språksikring: Norsk offentlig språkpolitikk 1885–2005*. Doktorgradsavhandling, Universitetet i Oslo.
- Bjørhusdal, Eli og Ingvil Brügger Budal. 2017. Språk og nynorsk – kva er planen? Ein analyse av årsplanar i barnehagar på Vestlandet. I: *Nynorsk med dei minste*, red. Eli Bjørhusdal og Ingvil Brügger Budal, 41–66. Oslo: Det norske samlaget.
- Bjørhusdal, Eli, Janne Sønnesyn og Jan Olav Fretland. 2020. Repetisjonsens kunst i dekontekstualisert språkdidaktikk: Ein fokusgruppestudie av lærarar på nynorskskular. I: *Vilkår for nynorsk mellom barn og unge*, red. Gudrun Kløve Juuhl, Stig J. Helset og Endre Brunstad, 63–92. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Bohner, Gerd og Michaela Wanke. 2002. *Attitudes and Attitude Change*. London: Psychology Press.
- Bourdieu, Pierre. 1991. *Language and Symbolic Power*. Cambridge: Polity Press.
- Brunstad, Endre. 2020. Det saumlause språkskiftet – om overgangar frå nynorsk til bokmål i Fjell. I: *Vilkår for nynorsk mellom barn og unge*, red. Gudrun Kløve Juuhl, Stig J. Helset og Endre Brunstad, 171–202. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Bukve, Trude. 2012. *Ei undersøking av finsterterminologi i undervisning og formidling*. Masteroppgåve, Universitetet i Bergen.
- Bull, Tove. 2004. Nynorsk som minoritetsspråk. *Språknytt* 3–4, 36–39.
- Eagly, Alice H. og Shelly Chaiken. 1993. *The psychology of attitudes*. New York: Harcourt, Brace, & Jovanovich.
- Eiksund, Hjalmar. 2020. Å kunne skilje nynorsk frå bokmål og dialekt: Skriveutvikling hos eit utval elevar frå sjetten til tiande trinn. *Maal og minne* 112 (1), 27–64.
- Garrett, Peter. 2010. *Attitudes to Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Helset, Stig J. og Endre Brunstad. 2020. Språkeksling på grunnlag av tekstnormer og mottakarforventingar mellom ungdomar i det ny-

norske kjerneområdet. I: *Vilkår for nynorsk mellom barn og unge*, red. Gudrun Kløve Juuhl, Stig J. Helset og Endre Brunstad, 93–118. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Helset, Stig J. 2021. Norm competence among multilingual youth in Western Norway. *Linguistic Minorities in Europe Online*. <https://doi.org/10.1515/lme.14813238>

Hårstad, Stian, Brit Mæhlum og Rikke van Ommeren. (2021). *Blikk for språk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Johannessen, Janne Bondi. 2003. Innsamling av språklige data: Informanter, introspeksjon og korpus. I: *På språkjakt – problemer og utfordringer i språkvitenskapelig datainnsamling*, red. Janne Bondi Johannessen, 133–171. Oslo: Unipub forlag.

Juuhl, Gudrun Kløve. 2020. Nynorsk i ein femåringskvardag – om grunnlag for skriftspråkstileigning i ein mindretalsspråksituasjon. I: *Vilkår for nynorsk mellom barn og unge*, red. Gudrun Kløve Juuhl, Stig J. Helset og Endre Brunstad, 11–35. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Kulbrandstad, Lars Anders. 2015. Språkholdninger. *NOA. Norsk som andrespråk* 30 (1-2), 247–281.

Kristiansen, Tore og Lars S. Vikør (red.). 2006. *Nordiske språkbaldningar. Ei meiningsmåling*. [Moderne importord i språka i Norden IV]. Oslo: Novus forlag.

Kristiansen, Tore (red.). 2006. *Nordiske sprogholdninger. En masketest*. [Moderne importord i språka i Norden V]. Oslo: Novus forlag.

Lambert, Wallace E., Robert C. Hodgson, Robert C. Gardner og Samuel Fillenbaum. 1960. Evaluative reactions to spoken languages. *Journal of Abnormal and Social Psychology* 60 (1), 44–51.

Loureiro-Rodríguez, Veronica, May M. Boggess og Anne Goldsmith. 2013. Language attitudes in Galicia: using the matched-guise test among high school students. *Journal of Multilingual and Multicultural Development* 34 (2), 136–153.

Mæhlum, Brit. 2020. *Konfrontasjoner. Når språk møtes*. 2. utgave. Oslo: Novus forlag.

Løvås, Gunnar G. 2018. *Statistikk for universitet og høyskoler*. 4. utgave. Oslo: Universitetsforlaget.

Rasinger, Sebastian M. 2018. Quantitative Methods: Concepts, Frameworks and Issues. I: *Research Methods in Linguistics*, red. Lia Litoseliti, 117–138. London: Bloomsbury Academic.

- Russdal-Hamre, Briten. 2020. Lærarstudentar og nynorsk rettskriving. I: *Vilkår for nynorsk mellom barn og unge*, red. Gudrun Kløve Juuhl, Stig J. Helset og Endre Brunstad, 259–282. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Røyneland, Unn og Øystein A. Vangsnes. 2020. JOINA DU KINO IMÅRGÅ? Ungdommars dialektkriving på sosiale medium. *Oslo Studies in Language* 11(2) Bauta: Janne Bondi Johannessen in memoriam, 357–392.
- Selback, Bente. 2001. «Det er heilt naturleg». *Ei gransking av skriftspråks-haldningar*. Hovudfagsoppgåve, Universitetet i Bergen.
- Schütze, Carson T. 2011. Linguistic evidence and grammatical theory. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Cognitive Science* 2 (2), 206–221.
- Schwarz, Norbert og Gerd Bohner. 2001. The Construction of Attitudes. I: *Blackwell Handbook of Social Psychology: Intraindividual processes*, red. Abraham Tesser og Norbert Schwarz, 436–457. Oxford: Blackwell.
- Sjøhelle, Kristin Kibsgaard. 2020. Grammatikk og skriveopplæring – ei problematisk kopling eller ein grunn til nytenking i arbeid med nynorsk som sidemål. I: *Vilkår for nynorsk mellom barn og unge*, red. Gudrun Kløve Juuhl, Stig J. Helset og Endre Brunstad, 235–258. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Språklova. 2021. Lov om språk (LOV-2021-05-21-42). Lovdata. <https://lovdata.no/lov/2021-05-21-42>
- Språkrådet. 2021. *Språkstatusmelding for Noreg 2021*. Henta 5.2.2022 frå <https://www.sprakradet.no/Vi-og-vart/Publikasjoner/sprakstatus1/sprakstatus-2021-spraklege-byggjeklossar/>
- Statistisk sentralbyrå. 2015. Utdrag frå rapporten *Hvem er du i Europa?* Henta 5.1.2022 frå <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/hvem-er-du-i-europa>
- Sønnesyn, Janne. 2018. Danningsperspektiv på språkskifte. *Norsk pedagogisk tidsskrift* 102 (4), 301–311.
- Sønnesyn, Janne. 2020. Skulen som språkplanleggar: Kva seier ungdomsskuleelevar om vilkåra for å læra nynorsk som hovudmål? I: *Vilkår for nynorsk mellom barn og unge*, red. Gudrun Kløve Juuhl, Stig J. Helset og Endre Brunstad, 203–233. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

- Thingnes, Jorunn Simonsen. 2015. *Skriftforvaltning på norsk: språkforvaltning, normbrot og språkhaldningar*. Masteroppgåve, Universitetet i Oslo.
- Thingnes, Jorunn Simonsen. 2020. *Å velje minoriserte språk. Språkpolitikk og språkval i akademien*. Doktorgradsavhandling, Universitetet i Oslo.
- Wold, Ingrid. 2019. Kvifor ikkje nynorsk? Eit metaperspektiv på sju studiar om språkbortval i randsoner. *Målbryting* 10, 77–99.
- Woolard, Kathryn A. 2016. *Singular and Plural: Ideologies of Linguistic Authority in 21st Century Catalonia*. New York: Oxford University Press.

Abstract

In this study, we have sought to explore whether the use of the two official written standards of Norwegian, Norwegian Nynorsk and Norwegian Bokmål, in published texts, can influence whether the texts are read, and to what extent readers have different implicit and explicit attitudes towards texts written in the two written standards. To explore whether the given written standard used in encyclopaedia articles seemed to affect the numbers of readers of different articles, we obtained the total number of page views and minutes spent reading articles that had been translated from Bokmål to Nynorsk in Store norske leksikon (SNL, ‘The Great Norwegian Encyclopaedia’) over the past few years. To test whether readers held different explicit and implicit attitudes towards the two official written standards, a quantitative inquiry was directed at readers of 40 selected articles in Bokmål and Nynorsk in SNL. The first sub-study showed that the users of SNL choose to read articles that they are interested in, regardless of whether the article is published in Bokmål or in Nynorsk. However, the result of the survey also revealed that while there were few differences in implicit attitudes towards the two written standards, the differences are greater, and in favour of Bokmål, when the respondents were presented with questions that directly addressed the two written standards.

LESING AV ARTIKLAR I STORE NORSKE LEKSIKON

Stig J. Helset
Høgskulen i Volda
Institutt for språk og litteratur
Postboks 500
NO-6101 Volda
stig.jarle.helset@hivolda.no

Trude Bukve
Høgskulen på Vestlandet
Institutt for språk, litteratur, matematikk og tolking
NO-5020 Bergen
trude.bukve@hvl.no

Appendiks I Tal for sidevisninger og gjennomsnittlig lesartid (målt i sekunder) for dei 100 mest leste artiklane i dei 100-dagars-periodane dei låg ute på høvesvis nynorsk og bokmål og tal for det samla talet på sidevisningar av alle artiklar på snl.no i dei same 100-dagars-periodane.*

Artikkel	Omsetjing	Sidevisningar NN	Sidevisningar BM	Gjennomsnittleg lesartid NN	Gjennomsnittleg lesartid BM	Total etter omsetjing	Total for omsetjing
svartedauden	06.11.2020	56828	43520	382	391	28276508	23414001
hinduisme	28.10.2020	51323	49878	359	359	28473341	23218516
L and i Europa	07.12.2020	25654	22985	300	294	27376501	23455593
norront	02.11.2020	15061	12354	291	292	28532281	23245027
Jesus	26.03.2021	13129	14112	365	380	24329151	22765557
norsk språkhistorie	17.09.2020	12340	12622	265	237	27534737	23723207
protestantisme	02.03.2021	9392	11084	287	303	28954103	27932368
Immanuel Kant	21.04.2021	8553	7216	326	385	19933934	18544778
pandemi	08.03.2021	7322	81048	204	167	28163720	27169918
helse	02.10.2020	6965	5248	312	307	26950246	22670809
anafylaktisk sjokk	16.04.2021	5788	2689	354	343	20940264	19398036
Den islamske staten (IS)	21.04.2021	5617	5437	367	395	19933934	18544778
Ivar Aasen	04.07.2017	4074	3314	385	360	12500092	11130571
mellomnorsk	24.09.2019	3627	3173	286	291	22828307	21411993
subjektiv	17.04.2018	3462	2055	191	179	14551458	13210700
elementerpartikkel	26.09.2020	3437	3219	299	269	26740106	22409047
Håvamål	05.11.2020	3418	2424	389	306	28486508	23522293
histamin	29.12.2020	2956	2973	260	291	28736398	26745960
vestnorsk	27.11.2020	2638	2133	272	246	27112933	22926031
jernetppet	21.04.2021	2603	2536	362	333	19933934	18544778
hygiene	02.10.2020	2213	1874	335	382	26950246	22670809

LESING AV ARTIKLAR I STORE NORSKE LEKSIKON

Artikkel	Omsetjing	Sidevisningar NN	Sidevisningar BM	Gjennomsnittleg lesartid NN	Gjennomsnittleg lesartid BM	Total etter omsetjing	Total før omsetjing
ordbok	18.04.2018	2212	3254	57	43	14357861	13074531
poliklinikk	02.10.2020	2192	2468	156	242	26950246	22670809
Høyesterett	27.09.2016	2074	2120	259	233	16100502	15801762
landsmål	11.12.2020	1913	2405	244	230	27237516	23868321
abiotiske faktorar	30.04.2021	1909	2549	263	242	18049266	16566068
Voluspå	15.11.2020	1885	1227	347	288	28393883	22572606
Peter Wessel Tordenskiold	21.04.2021	1879	1518	361	335	19933934	18544778
epikrise	02.10.2020	1768	2012	289	293	26950246	22670809
Max Weber	21.04.2021	1754	1484	394	319	19933934	18544778
albedoeffekt	26.01.2021	1701	1046	334	496	30580174	28344808
diagnose	02.10.2020	1690	1832	205	170	26950246	22670809
Alesund	04.01.2021	1647	2009	293	282	29913373	27193653
konkurransse (økologi)	26.06.2018	1534	1291	236	315	13977207	11767701
lomenår	11.10.2018	1528	906	239	231	21461003	18148672
Heimskringla	16.06.2020	1375	873	248	225	15323391	14076408
biotiske faktorar	30.04.2021	1312	3114	252	255	18049266	16566068
Jean Calvin	08.02.2021	1279	1586	244	283	29554887	28394495
sosiolekt	07.05.2021	1276	1909	431	330	16618701	15311999
kasus (grammatikk)	29.12.2016	1253	1297	160	217	18199511	15588140
Tarjei Vesaus	21.04.2021	1220	1322	362	316	19933934	18544778
nøkkelart	21.09.2018	1116	1090	373	443	21651601	18097440
Den store nordiske krigen	19.04.2021	1078	880	323	273	20524245	19005336
interspesifikk konkurranse	26.06.2018	1073	746	163	118	13977207	11767701
atopi	29.12.2020	1072	1131	228	276	28736398	26745960
Odda	10.05.2021	1053	155	196	58	16207052	14906337

STIG J. HELSET OG TRUDE BUKVE

Artikkel	Omsetjing	Sidevisningar NN	Sidevisningar BM	Gjennomsnittleg lesartid NN	Gjennomsnittleg lesartid BM	Total etter omsetjing	Total før omsetjing
parasitt	26.02.2020	1048	536	230	206	28132981	23319655
Gunnlaug Ormstunges saga	17.11.2020	1040	672	386	280	28083874	22886778
kvensk	15.11.2019	1007	243	150	90	22572606	21170228
Galdhøpiggen	18.12.2019	992	607	252	254	24632541	21713214
produsent (biologi)	08.04.2018	985	609	252	219	15895375	13525753
Magnus Lagaboters landslov	27.10.2016	976	587	253	243	16793901	15824242
dialekter i Sogn og Fjordane	12.10.2018	953	581	249	274	21424093	18040310
bark (seglskip)	09.07.2021	923	310	138	271	18822146	18647628
intraspesifikk konkurranse	26.06.2018	895	569	201	141	13977207	11767701
George Orwell	14.12.2020	833	599	365	278	27646943	24175581
preteritum	28.01.2017	823	1384	126	126	18043788	16201388
blankmispel	08.03.2017	811	539	97	45	17321885	15969100
symfoni	05.12.2019	806	427	271	205	22862406	21071487
dialekter i Nordland	01.04.2020	802	377	336	302	21464448	18818335
generalbass	01.11.2019	784	249	254	317	23009081	21678718
Erna Osland	09.02.2021	774	703	497	443	29737968	28543013
Olav H Hauge	21.04.2021	761	622	346	349	19933934	18544778
klassisk musikk	17.09.2020	757	182	281	115	27534737	23723207
Halldis Moren Vesaas	05.08.2021	756	596	371	262	23715015	24168902
Asgårdsrei	21.05.2021	752	543	271	205	15331382	14174687
Laura Djupvik	16.02.2021	751	9	334	81	29602098	28285731
komparativ	01.02.2017	741	562	184	210	18059240	16500043
dialekter og språk i Finnmark	27.04.2020	740	525	242	293	17285638	16249266
satellitt	10.07.2020	729	79	211	159	18747803	17363746
humaniøra	19.01.2017	693	542	176	180	18031279	16479544

LESING AV ARTIKLAR I STORE NORSKE LEKSICON

Artikkel	Omsetjing	Sidevisningar NN	Sidevisningar BM	Gjennomsnittleg lesartid NN	Gjennomsnittleg lesartid BM	Total etter omsetjing	Total før omsetjing
Jane Austen	08.02.2018	687	679	300	294	18625153	17785268
fele	22.01.2018	669	420	188	231	19251697	18131938
morfem	15.02.2017	658	476	233	245	17549017	16325850
Gulatingslova	17.12.2018	639	418	174	188	21913154	17291920
dativ	02.02.2017	629	499	163	271	17921443	16422888
konjunktiv	18.02.2017	625	459	154	261	17509978	16086406
folkekans i Noreg	03.04.2017	619	498	265	237	14092325	14073206
predator	25.04.2021	615	814	165	217	19325622	17597327
Paraguay	19.12.2016	602	568	262	273	17141237	14394367
dialekter i Setesdal	09.02.2016	600	416	249	244	15977548	15389030
Flørø	26.06.2021	598	527	184	196	17668800	16389504
morfologi (grammatikk)	31.01.2017	597	692	155	199	18124578	16505080
Tora	08.07.2020	594	12	102	273	18603218	16911943
kveding	17.12.2017	582	334	198	226	17291920	16871610
Nittenåttifire (roman)	14.12.2020	580	395	358	278	27646943	24175581
Nynorsk kultursentrum	26.08.2020	577	10	55	41	27748059	24450113
dialekter i Møre og Romsdal	24.01.2019	574	504	225	163	23005045	19253124
språk i Afrika	02.07.2016	555	270	201	258	10910055	11123354
kreolspråk	05.07.2016	545	575	125	169	11234558	11529988
Midtens rike	06.03.2020	543	306	373	374	27199287	23220865
Tarjei Vesaas' debutampris	28.01.2021	538	305	210	130	30201410	28541075
romani	12.11.2019	530	354	155	93	23180323	21542554
analfylaksi	03.02.2018	525	479	267	184	19095774	17881098
rakett	27.01.2021	524	542	267	280	30468951	28406030
dialekter på Summøre	24.01.2019	512	285	344	290	23005045	19253124

Artikkel	Omsætning	Sidevisninger NN	Sidevisninger BM	Gjennomsnittlig lesartid NN	Gjennomsnittlig lesartid BM	Total etter omsætning	Total før omsætning
Jens Chr. Hauge	18.03.2021	512	263	242	298	26102635	24906369
Igor Stravinskij	18.01.2021	511	278	345	356	30211595	27977778
e-mål	12.01.2021	497	582	286	187	30398145	27891537
Nikolai Astrup	20.01.2021	455	599	231	297	30361491	28275847

* I kolonnen «Sidevisninger NN» ser vi talet på sidevisninger av den aktuelle artikkelen dei første 100 dagane etter at han vart omsett til nynorsk. I kolonnen «Sidevisningar BM» ser vi talet på sidevisningar av den same artikkelen i tilsvarande periode året før, då han låg ute på bokmål. I kolonnen «Gjennomsnittleg lesartid NN» ser vi gjennomsnittleg lesartid for den aktuelle artikkelen dei første 100 dagane etter at han vart omsett til nynorsk. I kolonnen «Gjennomsnittleg lesartid BM» ser vi gjennomsnittleg lesartid for den same artikkelen i tilsvarande periode året før, då han låg ute på bokmål. I kolonnen «Total etter omsætning» ser vi det samla talet på sidevisningar av alle artiklar på snl.no dei første 100 dagane etter at den aktuelle artikkelen vart omsett. I kolonnen «Total før omsætning» ser vi det samla talet på sidevisningar av alle artiklar på snl.no i tilsvarande periode året før, då den aktuelle artikkelen låg ute på bokmål.

Appendiks 2: Spørjeskjema, nynorskversjonen til nynorskartiklar

Etter at du har lese denne artikkelen, dukkar det opp nokre spørsmål som vi gjerne ser at du som lesar av artikkelen svarar på. Tilbakemeldingar frå lesarane er viktig for Store Norske Leksikon. Det tek om lag 3 minuttar å svare på spørsmåla. Spørjegranskinga er anonym.

Del 1

I kva grad tykkjer du at informasjonen i denne artikkelen	1 I svært liten grad	2 I liten grad	3 I noko grad	4 I stor grad	5 I svært stor grad
dekker tematikken på ein god måte?					
er presis og nøyaktig?					
er objektiv og fri for forvrenging?					
bygger på pålitelege kjelder?					
er truverdig?					
er forståeleg?					

Del 2

Kor einig eller ueinig er du i desse påstandane?	1 Heilt ueinig	2 Litt ueinig	3 Verken einig eller ueinig	4 Litt einig	5 Heilt einig
Det er ein fordel at artikkelen er skriven på nynorsk					
Det er ei ulempe at artikkelen er skriven på nynorsk					

	1 Svært negativt	2 Litt negativt	3 Verken negativt eller positivt	4 Litt positivt	5 Svært positivt
Kva synest du om at nokre av artiklane på Store Norske Leksikon er skrivne på nynorsk, medan andre er skrivne på bokmål?					

Del 3

Bakgrunnsspørsmål

1. Er du kvinne eller mann? *Kvinne/Mann/ Ikkje relevant*
2. Kor gammal er du? *Innskrivingboks*
3. I kva for landsdel bur du? *Nord-Noreg/Trøndelag/Vestlandet/Sørlandet/Austlandet*
4. Har du norsk som morsmål? *Ja/Nei*
5. Kva for norsk skriftspråk brukar du mest sjølv? *Bokmål/Nynorsk*